

Mlaš tednik

kulturno - politično glasilo

Koroška

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 13

V Celovcu, dne 27. marca 1952

Cena 1 šiling

Enotnost

Kadar se narod bori za svoj kulturni, politični in gospodarski obstoj, tedaj je narodna enotnost najbolj potrebna. V takem času je treba postaviti vse osebne vidike v ozadje in jasno pogledati nevarnosti v oči in temu primerno tudi zastaviti svoje moči.

Tako je bilo pri koroških Slovencih vedno. Nismo iskali ne osebnih koristi in ne osebne udobja. Vsi brez izjeme smo vedno zastavili svoje moči v dobro slovenskega naroda in to v gospodarsko dobro, v politično in kulturno korist vse celote. Ni bilo slučajno, da so ravno slovenski duhovniki korakali v prvi vrsti, ker so ja oni prišli neposredno iz vasi in so se po svojih študijah, na vas vrnili. Vrnili se pa niso kot uradniki, marveč kot živ del narodnega telesa. Zato so z narodom ostali tudi v najtežjih dneh in z njim so nosili vse breme časa in boja. Saj so bile vidne uspehe dela te „mračnjake“ duhovščine številne in dobro delujoče kreditne zadrage, živahno delovanje izobraževalnih društev in napredno urejene kmetije.

Ni slučaj, da je nacizem po tej duhovščini udaril najprej in jo razkropil, da bi tako zadel tudi čredo. To so dejstva, ki so nam še vsem prav živo v spominu, ker smo jih na lastni koži doživeli.

Po vojni burji smo se vračali na svoje domove, zopet je bilo treba zastaviti lopato. Enotnost smo pridigovali, povezanost smo zahtevali, povezanost s svojo tradicijo, s svojo preteklostjo, ker smo ravno v tej povezanosti videli tiste močne korenine, iz katerih je poganjalo novo življenje.

„Nov čas zahteva novih poti,“ pa so trdili drugi in odbili sedaj tega, sedaj drugega. Zavestno so izločili slovensko duhovščino iz narodnega občestva, da bi tako lažje krmarili svojo pot, ki je bila za naše prilike res nova, ker nam je bila tuja, bila je — komunistična. Enkrat so obsodili tega, potem spet drugega narodnega izdajstva. Vse to pa se je godilo v imenu utrjevanja narodne skupnosti in kadar je iz „gotovih“ vrst padalo blato na naše požrtvovalne može, tedaj so trdili, da se s tem utrjuje enotnost.

Ta metoda je izsilila leta 1949 politično cepitev slovenskih vrst, ki so bile na Koroškem vedno enotne, dokler je koroška izkušnja odločevala. Tekom izredno kratkega časa treh tednov, so se takrat koroški Slovenci jasno v pretežni dvetretjinski večini izrekli za enotnost v skladu s svojo domačo slovensko in krščansko tradicijo. Vsa zelo obilna gmotna sredstva in vsa številna tehnična sredstva in vse osebno blatenje, ki je stalo drugemu taboru na razpolago, ni za leglo in ni moglo naroda prepričati, da bi komunistična linija odgovarjala miselnosti koroških Slovencev.

In glej! Leta 1951, dne 19. majnika, je bilo, ko so ti, katerim je dal narod na volitvah legitimacijo, zopet odločili, da se enkrat poskusijo pot tradicionalne slovenske enotnosti na Koroškem. Na kulturnem področju smo hoteli z vso odločnostjo izsiliti enotnost. In kaj se je zgodilo? Zaprti vrata smo našli na občnem zboru „Slovenske prosvetne zveze“ pri Rothu v Celovcu. Slovenski prosvetniki, ki so v boju za slovensko enakopravnost osiveli, niso imeli dostopa, celo z avstrijsko policijo so gospodje „tovariši“ grozili in vse to v imenu namišljene in toliko poudarjene enotnosti, katere pa v resnici niso nikdar hoteli ali pa je niso smeli hoteti.

Jeseni leta 1951 smo z naše strani še enkrat ponudili roko v spravo in želja po narodni enotnosti je bila tako močna, da marsičesa nismo videli, čeprav je bilo na dlani ležče. Narod je na volitvah dne 25. novembra 1951 to težnjo odobril in potrdil. In zopet so na drugi strani deloma že pred volitvami, še bolj pa takoj po volitvah na vsej liniji šli pot razbijanja, v besedah pa

O nemški mirovni pogodbi

Na predlog sovjetske vlade z dne 10. 3. 1952 o sestanku konference, kjer naj bi razpravljali o nemški mirovni pogodbi, so izročili sovjetskemu zunanjemu ministru Andreju Višinskemu enako sestavljene odgovore veleposlaniki Združenih držav, Velike Britanije in Francije v Moskvi. Odgovor so izročili veleposlaniki v torek popoldne.

Nemška vojska

V tem odgovoru je najprej rečeno, da zapadne velesile ne morejo sprejeti in odobriti sovjetskega predloga, naj bi imela Nemčija svojo kopensko, pomorsko in zračno vojsko. Ako bi Nemčija smela imeti spet svojo vojsko, bi bilo s tem ogroženo ravnovesje v Evropi in bi bila ogrožena evropska skupnost.

Nadalje poudarjajo velesile v svojem odgovoru, da so že vedno bile za enotno Nemčijo in proti cepitvi Nemčije v dva dela. Za vzpostavitev enotne Nemčije pa je potrebna skupna in enotna nemška vlada. Taka vlada pa mora dobiti najprej zaupanje naroda na svobodnih volitvah. Zato bi bilo najprej potrebno ustvariti vse predpogoje za take svobodne volitve v vsej Nemčiji.

Svobodne volitve

V odgovoru sovjetski vladi je nato rečeno, da je bila določena v Organizaciji združenih narodov posebna komisija, ki naj ugotovi možnost svobodnih volitev v vseh

delih Nemčije. Ta komisija je že v Berlinu, ni pa še doslej dobila dovoljenja za svoje delo v Vzhodni Nemčiji. Gotovo pa je eden bistvenih pogojev za svobodne volitve, da prizna in vzpostavi tudi vzhodno-nemška vlada na ozemlju Vzhodne Nemčije človečanske pravice.

Vlade zapadnih velesil bi tudi hotele vedeti, kakšne pravice naj bi imela enotna nemška vlada pred podpisom mirovne pogodbe. Po mišljenju zapadnih velesil bi smela ta nemška vlada sklepati pogodbe in zveze z vlada, ki bodo podpisale mirovno pogodbo.

Nemške meje

Eno izredno važnih vprašanj je nadalje vprašanje nemških meja. Sovjetska vlada zahteva že v naprej priznanje sedanje meje Nemčije, ker je bilo tako sklenjeno v Potsdamu. V zvezi s tem pa ugotavljajo vlade zapadnih velesil, da v Potsdamu niso bile dokončno določene meje Nemčije, ampak je bilo samo rečeno, da bodo ozemeljska vprašanja rešena z mirovno pogodbo z Nemčijo.

V vladnih krogih Zapadne Nemčije poudarjajo, da je bil odgovor zapadnih velesil sovjetski vladi sestavljen sporazumno z zapadno-nemško vlado. Nadalje je kancler dr. Adenauer izjavil, da je Nemčija sicer zelo zainteresirana na mirovni pogodbi, vendar pa ne želi doseči te pogodbe za ceno svobode.

Nemiri v Trstu

Bilo je pred štirimi leti, neposredno pred italijanskimi volitvami. Takrat, na dan 20. marca, so vlade Združenih držav, Velike Britanije in Francije dale izjavo, v kateri zagotavljajo italijanski vladi, da bodo delovale za ponovno priključitev Trsta Italiji.

Medtem pa so se svetovno-politične razmere precej spremenile in omenjene velesile — zlasti pa Združene države — niso nič preveč navdušene, da bi pred štirimi leti dano obljubo izpolnile. Razen tega pa je tudi Sovjetska zveza proti taki rešitvi. Zato je vedno močnejša ona skupina, ki zagovarja ohranitev samostojnosti tržaškega ozemlja. Tako rešitev zagovarja sedaj tudi jugoslovanska vlada, seveda pod pogojem, da obdrži oni del tržaškega ozemlja, ki ga sedaj upravlja. Nasprotno pa je italijanska vlada predlagala, naj bi prebivalstvo tržaškega ozemlja z glasovanjem odločilo, kam želi.

Da bi vplivali na razpoloženje prebivalstva in tudi na razpoloženje velesil, so uprizorili šovinistični in tudi fašistični italijanski krogi v Trstu ob obletnici 20. marca demonstracije proti zasedbenim silam v Trstu in manifestacije za Italijo. Temu pa so nato sledili težki nemiri in izgrede, pri kate-

rih je bilo okrog 180 oseb ranjenih, med njimi 57 policistov.

Ko so po teh nemirih bili zastopniki onih italijanskih strank, ki so zagovarjale te demonstracije in ki zagovarjajo tudi priključitev Trsta Italiji, pri šefu vojaške uprave, generalu Wintertonu, na Devinskem gradu, je ta ostro zavrnil njih zahteve in tudi obsodil take demonstracije. Isto je storil tudi britanski zunanji minister Anthony Eden v britanski poslanski zbornici.

Nasprotno pa je v italijanskem senatu zagovarjal demonstrante italijanski ministrski predsednik Alcide de Gasperi, ki je dejal, da je bil Eden napačno poučen. Končno je De Gasperi izrazil željo in upanje, da bo kmalu prišlo do rešitve tržaškega vprašanja.

Jugoslovanski časopisi izgrede v Trstu in demonstracije za priključitev tega ozemlja Italiji seveda obsojajo in očitajo — gotovo zelo upravičeno — italijanskim vladnim strankam, da so one organizirale in podpirale nemire v Trstu.

Medtem pa se po italijanskih mestih (Rim, Milano) nadaljujejo demonstracije za priključitev Trsta Italiji, po jugoslovanskih mestih (zlasti v Istri) pa za samostojnost in neodvisnost Trsta.

gle vzgojo mladih gospodinj nadaljevati tudi v času, ko so jih hoteli drugi postaviti na cesto.

Pri vseh teh gospodarskih intervencijah nismo nikdar vprašali, kdo si in iz katerega tabora pride, marveč smo storili vse potrebne korake. Kdaj in kako bomo o teh stvareh poročali pa je seve naša stvar. Po vsej verjetnosti pa smo mogli slovenski stvari več pomagati, kakor bi mogli s kričanjem in z demonstracijami. To je bilo praktično delo za enotnost in to pot bomo šli tudi v naprej. Vse one pa, katerim je v resnici do narodne enotnosti v boju za osnovne pravice malega naroda, vabimo, da se nam pri tem delu pridružijo.

VSE ZA DOM!

5000 m blaga za zavese v 50 vzorcih
80 cm šir. od \$ 16.70 — 130 cm šir. od \$39.90
Platno 80 cm \$ 19.80
Molino 156 cm \$ 22.80

BRUNNER

trgovska hiša
CELOVEC — KLAGENFURT

Kmečka gospodarska zveza - dovoljena

V smislu soglasnega sklepa delegatov Narodnega sveta koroških Slovencev z dne 6. marca t. l. je pripravljali odbor predložil Varnostnemu ravnateljstvu za Koroško v potrditev pravila Kmečke gospodarske zveze.

Ravnateljstvo zvezne policije v Celovcu je z odlokom št. I-277/152-Vgr z dne 18. marca t. l. sporočilo, da so predložena pravila potrjena in da je dovoljeno delovanje Kmečke gospodarske zveze v smislu odobrenih pravil.

KRATKE VESTI

Iz Združenih držav se je vrnil na Dunaj avstrijski podkancler, dr. Adolf Schärf.

Na zborovanju zveze duševnih delavcev na Dunaju je izjavil univerzitetni profesor dr. Gschnitzer, da niso v nobeni drugi državi umski delavci tako slabo plačani kakor v Avstriji.

Pretekli petek je odstopil finski ministrski predsednik Urho Kekkonen z vso svojo vlado, ker je na seji vlade zaradi vprašanja znižanja cene masla ostal v manjšini. Novo vlado bo verjetno sestavil spet član finske kmečke stranke.

Po povratku ministra za trgovino dr. Antonina Gregorja iz Moskve, kjer se je mudil več mesecev, je odredila češkoslovaška vlada, da je potrebno prihraniti v proračunu izdatkov 50 milijard čeških kron, katero vsoto bodo uporabili za oboroževanje.

Ob Sueškem prekopu na meji Sinajske puščave so dohiteli obmejni stražniki na kamelah večjo skupino tibetapcev z mamili (Rauschgift). Pri bojih, ki so nastali, so stražniki s strelji ubili 24 tibetapcev, šest pa so jih ujeli. Vrednost zaplenjenega blaga je preko 4 milijone šilingov.

V dolini Lorrein na Tirolskem je snežni plaz zasul leseno barako, ki je bila urejena kot delavnica, kovačnica in skladišče neke stavbne družbe. Osem delavcev se je moglo rešiti, sedem delavcev pa je bilo mrtvih, ko so jih odkopali izpod snega.

Silni viharji so divjali v državah Arkansas, Tennessee in Missuri v Združenih državah. Stvarna škoda je zelo visoka, nad 200 ljudi je mrtvih in še več ranjenih, tri mesta so popolnoma porušena, številnih vasi pa ni več.

Na otoku Siciliji v Italiji je potres močno poškodoval več vasi, tri osebe so mrtve, več pa je težje ranjenih.

Zaradi zajezitve bo reka Isere na Francoskem preplavila vas Tignes, ki je imela 500 prebivalcev. Ti so se dolgo branili zapustiti vas, dokler ni voda preplavila njihovih domov. Novo jezero bo dajalo silo za pogon turbin nove velike elektrarne, ki bo največja v zapadni Evropi.

V Angliji nameravajo zgraditi večje število elektrarn, ki bi uporabljale kot pogonsko silo veter. Elektrarne bodo podobne mlinom na veter.

V ameriški državi Nevada divjajo še vedno silni snežni viharji. Snežni zameti so ponekod do 15 m visoki. Cele pokrajine, vasi in naselbine so odrezane od vsakega prometa.

V soboto je južno od Frankfurta v Nemčiji potniško letalo, ki je letelo iz Južne Afrike v Amsterdam na Holandskem, zadelo ob vrh drevesa. Dva motorja sta se utrgala, letalo se je vžgalo in tresčilo ob tla. Samo štirje potniki so ostali živi, toda ranjeni, 34 potnikov pa je mrtvih.

V Žitari vasi

bo na cvetno nedeljo zaključna prireditev kuharskega tečaja v Prosvetnem domu.

Razstavo otvorimo ob devetih dopoldne po sv. maši, popoldne pa je kulturna prireditev.

Tečajnice vso okolico prisrčno vabijo.

Politični teden

Po svetu . . .

Stara boleča rana na telesu evropskih narodov — spor med Francijo in Nemčijo radi Posarja — je dobila novo mazilo. Francoski zunanji minister Schuman in nemški kancler Adenauer sta se sporazumela o gospodarski in politični upravi tega ozemlja do končne rešitve celotnega nemškega vprašanja, to se pravi, do sklenitve mirovne pogodbe za vso Nemčijo.

Sporazum med obema državnikoma na splošno ocenjujejo kot uspeh Francozov. Posarje ostane do nadaljnjega nekaka vmesna državnica med Francijo in Nemčijo. Adenauer je preklical svojo nedavno izjavo, v kateri je poudaril, da je ta dežela del Nemčije in je takrat ostro nastopil proti francoski vladi, ki da hoče Posarje priključiti Franciji. Francozi so s svoje strani pristali na to, da bo o usodi Posarja odločilo na volitvah posarsko ljudstvo samo, in da bo do takrat tudi zapadno-nemška vlada s svojimi uradniki pomagala vzdrževati in voditi sedanji upravni aparat v Posarju.

Med vrsticami je nadalje še razumeti, da je Posarju namenjena vloga upravnega središča Schumanovega načrta — „Montan Union“ (zapadno-evropska železo-jeklarska industrija v okviru Atlantske zveze). Nadalje naj bi bilo Posarje sedež vseh okvirnih organizacij v sklopu bodoče politično-gospodarsko-vojaške skupnosti zapadne Evrope pod ameriškim vodstvom.

S sporazumom Schuman-Adenauer je je ameriška politika v stremljenju po trdnem vojaškem bloku v Evropi doživela neki uspeh, katerega pa ne gre precenjevati. Pri vse tem, da sporazumi nalagajo obveznosti, je do njih uresničenja prav v zapadni Evropi še dolga pot.

Francoski poslanik v Posarju, Grandval, je nekoliko izzivajoče in zmagovalno izjavil, da je nemška vlada priznala neodvisnost Posarja. In Schuman je dan kasneje v nekoliko milejši obliki svojim kolegom v vladi povedal isto. Še predno se je Adenauer vrnil domov, je tudi že tam novica razburila duhove ne samo v opozicijski socialistični stranki, temveč tudi v vladnih vrstah. V to razpoloženje so še udarile izjave francoskih politikov in Adenauer je bil čez noč spet v težkem položaju.

Tako Adenauer kot Schuman sta pa stara lisjaka. Nedvomno sta oba vedela, kaj ju čaka doma . . . opozicija na levi in desni. Schuman se je mogel pač nekoliko bolj pohvaliti. Sporazumu so nedvomno botrovali Amerikanci, ki so oba prepirljiva sodelavca potolažili z različnimi ugodbami. Oba potreujeta predvsem gospodarske pomoči in danes bi prevelika trdoglavost vedla do težkih kriz in bi bila samo voda na mlin komunistom. Poleg tega sta tako Schuman kot Adenauer odkrita pobornika sodelovanja in zavezništva Francije in Nemčije.

Zapad in Vzhod izigravata svoje adute

Zapad: konferenca držav Atlantske zveze v Lizboni je uspela, francoska notranje-politična kriza ni prešla v štadij, ki bi ogrozil enotnost držav zapadne Evrope. Amerikanci so napravili po svojem poslaniku v Atenah dovolj jasne namige grškemu kralju, da ameriški dolarji ne tečejo v Grčijo zato, da bi vzdrževali dvorsko kamarilo, temveč zato, da bi pomagali postaviti na noge močno demokratično, protikomunistično Grčijo s trajno vlado. Gre tukaj za bivšega generala Papagosa, ki je med grškim narodom vsled svoje nacionalne demokratične linije tudi pri nasprotnikih zelo priljubljen in je tudi voditelj najmočnejše stranke v grškem parlamentu. Grški kralj bi po zadnjem odstopu vlade moral njemu poveriti sestavo nove vlade, tega pa ni storil.

Amerikanci so odklonili vsako gospodarsko pomoč Perziji, dokler ni rešen spor z Anglijo. Perzijska pogajanja s „Svetovno banko“, kjer so gospodarji Amerikanci, so se prav tako končala brez uspeha. Prezijci imajo sedaj svoje olje, pa ga ne morejo vnovčiti.

Amerikancem je uspelo pregovoriti egiptovskega kralja Faruka, da je pričel „očiščevalno“ akcijo proti pristašem in voditeljem nacionalistično-ekstremne stranke wafdistov. Zapri so generalnega tajnika te stranke, ki je bil notranji minister v bivši vladi Nahaš pašee in so ga obdolžili krivde na izgredih koncem januarja v Kairu. V srednje-ameriški republiki Kuba je prišlo do državnega prevrata. Zmagoviti vodja upornikov je izjavil, da bo njegova vlada

pomedla s prevratnimi in pro-komunističnimi elementi. Rdeče časopise vpije, da so tukaj bili ameriški interesi v ozadju.

Kako je odgovoril Vzhod na vse to? Sklepe konference v Lizboni je omalovaževal, oziroma obdolžil izdajstva politike tistih držav, ki so pristale na sklepe konference. Narodi baje „ne marajo slediti svojim politikom“ (ki pa so jih izvolili na tajnih volitvah).

Kar se grških razmer tiče, je komunistični vzhod presenetljivo na strani kralja in za parlamentarno demokracijo proti „fasiističnemu“ Papagosu.

Zadeva s Perzijo gre gladko v račun Sovjetske zveze. Niti Angležem niti Amerikancem ni uspelo rešiti petrolejskega vprašanja. Njihovo računanje na dejstvo, da bodo Perziji morali kloniti, ker petroleja ne bodo mogli brez njih prodati, se ni izpolnilo. Perzija gre v resnici gospodarskemu polomu nasproti, toda noče odnehati. To pa je voda na mlin komunizmu, ki tam pridiguje v plašču nacionalizma.

V nasprotju s Perzijo pa ima Vzhod kaj malo ugodnega povedati o razvoju v Egiptu. Tukaj se pač mora omejiti na zabavljaje čez Farukovo kliko.

Kje se v bližnjem času utegnejo ta vprašanja rešiti

Posarski sporazum med Schumanom in Adenauerjem bo predmet razpravljanj na prihodnji konferenci Atlantske zveze kakor Evropskega sveta. Predvsem v drugem slučaju je pričakovati hudič trenj. Že zdaj sta Anglija in Švedska po svojih zunanjih ministrih zagrozili z izstopom, če bi posvetovanja prekoračila meje gospodarskih ukrepov in bi segla na vojaške obveznosti. Za Švedsko je to stališče razumljivo, manj za Anglijo.

Glede nemškega vprašanja: ko je Sovjetska vlada poslala prizadetim zapadnim silam nove predloge za bodočo ureditev Nemčije, so ti predlogi povzročili razumljivo nervoznost. Sovjeti so namreč predlagali umik vseh zasedbenih čet in dopustitev nemške oborožene sile za vzdrževanje reda in varnosti države. — Ti predlogi so pač taki, da preko njih ni mogoče iti. Seveda je vprašanje, v koliko jih je mogoče primerjati z dosedanjim sovjetskim stališčem. Seveda so Nemci tisti, ki se tega vesele. Njihovo veselje je pa tako bistveno različno, da samo zrcali tudi idejno, neurejeno dobo današnje Evrope.

Kuga v Severni Koreji

To vest je prinesla komunistična propaganda na podlagi uradnih poročil. Po njih komentarjih naj bi bili Amerikanci tisti, ki so raztrosili z bacili okužene žuželke v Se-

verni Koreji in so se tako pregrešili proti osnovnim človečanskim zakonom.

Komunisti trdijo: ameriška letala so odvrгла okužene žuželke v Severni Koreji. Mednarodna komisija juristov da je to dejstvo ugotovila . . .

Amerikanci, oziroma UNO krogi odgovarjajo: Tako Severnokorejci kot drugi njih zavezniki so odklonili mednarodno komisijo Rdečega križa, ki naj bi raziskala to zadevo. Namesto te odklonjene komisije je sovjetska vlada poslala neko mednarodno komisijo juristov. Ker pa je splošno znano, da imajo juristi opraviti kaj malo z medicinskimi zadevami, je vse to zgolj komedija. Izjavili so to, kar jim je bilo povedano. Dejstvo pa je, da je Vzhodna Azija od pamtiveka bila celina z ogromnim številom prebivalstva, med katerim so neprenehoma razsajale kužne bolezni.

Če je Kitajec še danes navezan na pest riža, hodi bos in ne potrebuje mnogo za svoje življenje — in če je temu dejstvu komunistična propaganda svoje čase pripisovala odločilne prednosti v borbi proti UNO četam — potem bi pravzaprav ista morala sedaj tudi povedati, da so bosonogi in lačni razširjevalci kuge, katere Evropa ne pozna več.

. . . in pri nas v Avstriji

Ne more se še pomiriti spor med obema vladnima strankama zaradi uporabe ameriških kreditov in drugega javnega denarja v Avstriji. — Socialisti očitajo finančnemu ministru, da hoče črtati vse kredite za investicije za stanovanjske zgradbe, za elektrifikacijo in za zgradbo železnic ter cest. Zato so vložili socialistični poslanci v poslanski zbornici vprašanje na finančnega ministra, zakaj hoče štediti ravno pri zgradbi stanovanj in če se zaveda, da vodi njegovo postopanje do vedno večje brezposelnosti.

Medtem se je vrnil iz Združenih držav tudi predsednik socialistične stranke, podkancler dr. Schärff. Ta je že v Ameriki izjavil, da v svojih govorih in razgovorih s predstavniki ameriškega delavstva ni zahteval nič drugega, kakor da je poudarjal, da mora tudi avstrijski finančni minister uporabiti denar, ki je predviden v državnem proračunu, samo v one namene, za katere je predviden. Če pa je ta denar predviden za investicije, je treba denar tudi za investicije porabiti.

Proti tem zahtevam socialistične stranke pa je sam zvezni kancler, ing. Figl, govoril na kmečkem zborovanju v Innsbrucku, kjer je med drugim izjavil, da je treba pri avstrijskem gospodarstvu več smotrenosti in da ne smemo delati še v naprej brez načrta. Bliža se namreč čas, ko bo tudi Avstri-

Ameriška pomoč Jugoslaviji

Ameriški veleposlanik v Jugoslaviji, George V. Allen, ki se mudi v Združenih državah zaradi pogajanj o dovolitvi nadaljne podpore Jugoslaviji, je na časnikarski konferenci v New Yorku govoril o potrebi pomoči Jugoslaviji in je med drugim dejal:

„Ameriška pomoč Jugoslaviji je del široko zasnovane politike, ki naj omogoči nekomunističnemu svetu zgraditi sistem kolektivne obrambe proti sovjetski in po Sovjetskih navdahnjeni napadalnosti.“

Dokler mora posvečati Zapad svoje delo obrambnim nalogam, bo zaradi njih lastnih koristi doprinala finančne žrtve za neodvisnost Jugoslavije. Pri priznavanju teh denarnih pomoči pa precenijo Združene države seveda najpreje, koliko more v primeru z drugimi državami zapadne skupnosti Jugoslavija prispevati k obrambi Zapada in v tej izmeri nato tudi dobiva pomoč. Člani Atlantske zveze pa znajo ceniti važnost obrambe Jugoslavije za varnost Zapadne Evrope.

Ameriška politika napram Jugoslaviji je „pozitivna in stvarna“, pri tem pa seveda nikakor ne obstoja kaka želja, da bi podpirali komunizem v Jugoslaviji.

Jugoslovani vedo ravno tako dobro kakor mi, da ameriški narod priznava in odobrava politični in gospodarski sistem svobodnega gospodarstva. Samo ta sistem je napravil Ameriko močno, zato pa bo ta tudi še v napreji zagovarjala tak sistem.

Jugoslovanski državniiki polagoma uvidevajo, da Združene države nimajo name-

na Jugoslavijo izrabljati za svoje namene. Istočasno si pa Titov režim ne dela nobenih pretiranih upanj in točno ve, da ne more računati od Združenih držav na večjo pomoč, kakor pa je to v amerškem lastnem interesu. To pa vse tako dolgo, dokler jugoslovanska notranja politika krši človečanske pravice, kakor jih razumevajo Združene države. Člani jugoslovanske vlade se popoinoma jasno zavedajo, da ne morejo pričakovati od Združenih držav onega toplega in neomejenega prijateljstva, ki je že vedno v preteklosti vezalo ameriško in jugoslovansko ljudstvo, to pa vse do takrat, dokler bodo v Jugoslaviji nadaljevali s sedanjo notranjo politiko.“

Veleposlanik Allen je še poudaril, da dosedanja ameriška pomoč Jugoslaviji ni samo utrdila obrambe te dežele, ampak je tudi prinesla jugoslovanskemu ljudstvu znatno olajšanje.

Končno je ameriški veleposlanik omenil še, da je mogoče ugotoviti v vseh deželah Jugoslavije močno prijateljstvo do Amerike. Ta okolnost in pa odločnost vlade ter jugoslovanskega ljudstva, da branita svojo državo, ter neustrašenost jugoslovanskih vojakov, opravičujeta zaključek, da je ameriška pomoč Jugoslaviji dobro naložena in da je mnogo koristila svobodnemu svetu. — (V zvezi z gornjo izjavo ameriškega veleposlanika je zelo značilno, kako je Slovenski vestnik z velikimi uredniškimi škarjami izjavo po svoje prikrojil, ko je bistvene odstavke izjave izpustil).

ja morala sama skrbeti za sebe in ne bo več dobivala podpor iz Amerike. Do takrat pa mora biti avstrijska denarna vrednost ustaljena in državni proračun mora biti izravnani. Zato pa je treba več premišljevanj tudi pri investicijah, ki ne smejo iti v brezmejnost. To bi moralo povzročiti inflacijo, nato razvrednotenje denarja in končno uboženje vseh ter tudi brezposelnost.

Kakor pa sta v sporu vladni stranki zaradi uporabe javnega denarja, se pa še vedno podpirata pri glasovanju v parlamentu. Ko je bila prejšnji teden v parlamentu razprava o zakonskem predlogu o povišanju cen bencinu, strojnemu olju in petroleju za 16 do 25 odstotkov, so poslanci obeh vladnih strank glasovali za ta predlog, medtem ko so bili proti temu predlogu komunisti in pa poslanci VdU. Nadalje je bil z glasovi poslancev obeh vladnih strank sprejet zakonski predlog o spremembi kazenskega zakona. Po novi spremembi zakona pijanost pred sodiščem ne bo več olajševalna okoliščina, ampak bo to obtožnica še obremenjevala. Nadalje je bila sklenjena sprememba zakona o upravnem sodišču, kjer leži zaradi sedanjega počasnega postopka na tisoče nerešenih vlog.

Ko pa se obe vladni stranki pripravata o uporabi javnega denarja in s tem posredno za glasove pri prihodnjih volitvah, pa pridobiva zelo verjetno te glasove že neki tretji in to so komunisti. To kažejo zelo nazorno volilni izidi v zadnjem času v razna delavska zastopstva pri večjih industrijskih podjetjih.

OPOZORILO

Vojnim poškodovancem in njihovim svojcem, ki so koncem januarja dobili izjave „A“ in „B“, opozarja deželni invalidni urad, da je rok za oddajo izjav „A“ in „B“ že potekel. Prejemniki rent, ki teh izjav še niso odposlali, naj to store takoj. Ako izjav invalidni urad ni prejel do 25. marca, bo zamudnikom ukinjeno izplačevanje rent s 1. majem 1952.

KOREJCI O KOMUNIZMU

Dr. You Chang Yang, korejski veleposlanik v Združenih državah, je govoril na zborovanju katoliških škofov srednje-zahodnih Združenih držav. V svojem govoru je primerjal svoj narod, ki se bori proti komunizmu, bolniku, ki se bori proti najbolj zavratni bolezni današnjega časa — proti raku komunizmu.

„Moj pacient je korejski narod“, je poudaril dr. You Chang Yang, „ki se bori za svoj resnični obstoj. Bori se proti največji bolezni današnjega časa. Bori se za življenje proti komunističnemu raku.“

„Toda zdravniki vsega sveta so se danes zbrali okoli bolnikove postelje. Vsako človeško bitje svobodnega sveta, vsak moški in vsaka ženska, ki uživa blagoslov svobode, spodobnosti človeškega dostojanstva, vsega onega, kar velja nam in našim otrokom za lepo in drago, lahko z božjo pomočjo pomaga pri dosegu prave odločitve.“

Danes se nekateri še pripravajo, kje je pravi komunizem, ali v Sovjetski zvezi ali v Jugoslaviji. Za nas to vprašanje ni važno, ker smo prepričani, da je našemu narodu škodljiv, da mu je smrtno nevaren vsak komunizem, pa naj pride od koderkoli in naj prihaja k nam pod kakršnokoli krinko. Ko odpade ali ko mu odstranimo mogoče tudi navidezno lepo krinko, ali pa ovčje oblačilo, se zareži pod to krinko ali pod ovčjim oblačilom obraz najgršega, ostudnega, vsem škodljivega in brezbožnega komunizma.

ŠKOF VOVK OZDRAVEL

Kakor poročajo iz Beograda, je škof Vovk zapustil ljubljansko bolnico, kjer se je zdravil zaradi ran, ki jih je dobil v Novem mestu ob napadu, ko je šel k blagoslovitvi orgel v Stopičah pri Novem mestu.

Šest tednov se je torej zdravil škof Vovk v ljubljanski bolnici. Po podatkih, ki smo jih dobili pri praktičnih zdravnikih, se zdravijo po šest tednov samo oni, ki imajo težje poškodbe. Zaradi lažje poškodbe je potrebno zdravljenje nekaj dni do največ 14 dni.

IRO IN JUGOSLOVANI

Mednarodna begunska organizacija je kupno preskrbela naselitev v prekmorskih deželah 84.889 Jugoslovancev. Od označenega števila je 1.448 primorskih Slovencev, ki so zopustili svoj dom, ko so leta 1946 zasedli Jugoslovani bivše „A“ območje na Primorskem.

„Pravico hočemo“

Pod gornjim naslovom je princsel dnevnik „Ameriška domovina — American Home“, ki izhaja v Clevelandu v Združenih državah, v številki z dne 11. marca v svoji prilogi daljši članek, iz katerega povzemamo sledeče odstavke:

„Vsi vemo, da je po razpadu avstro-ogrške monarhije ostalo okrog 100.000 ljudi slovenskega rodu in jezika v Avstriji. Koroška je zibelka našega naroda. Tam so bili na starodavnem Gosposvetskem polju v slovenskem jeziku ustoličeni vojvode, ki so sprejemali v smislu prave demokracije svojo oblast iz rok zastopnikov ljudstva, iz rok slovenskega kmeta, ki je bil lastnik zemlje v tej deželi.“

Kaj pa se danes tam dogaja?

Slišimo in beremo, kako se nemška oblast trka na prsi, da je „širokogrudno“ dovolila koroškim Slovincem dvojezične šole. Res jih je dovolila. Toda, kaj ti koristi, če nimaš učiteljev? Učiteljev pa ne more biti, če Slovenci nimajo svojega učiteljskega (šola za vzgojo in izobrazbo učiteljev). Učiteljska jim pa Nemci nečejo dati, kakor tudi ne gimnazije. Po tem takem se vsa koroška slovenska inteligenca vzgaja in izobrazuje po nemških šolah in v 100 odstotnem nemškem duhu. Kako bo taka inteligenca sposobna učiti otroke v slovenščini in — kar je več — učiti jih ljubezni do slovenskega jezika in kulture? Tu je jedro vprašanja dvojezičnih šol. — Beremo naprej in naprej, kako učitelji lomijo slovenščino, kako nadzorniki za dvojezične šole sploh niso zmožni slovenščine. In taki ljudje naj učijo slovensko mladino njihov materinskega jezika? Položaj se ne bo zboljšal, dokler avstrijska oblast ne pristane na slovensko učiteljske in gimnazije. Brez oficirjev ni armade! Brez narodno vzgojenega izobraženstva ni narodnega šolstva.

Pa je na Koroškem stvar še hujša. V koroških listih beremo, da je tam cela vrsta učiteljev, ki prejemale za dvojezični pouk posebne doklade, vendar slovenščine sploh ne poučujejo. Torej še tiste trohe in drobtine ni, ki je zakonito priznana. In nemška oblast vse to tiho trpi in morda celo popešuje.

Dalje: Slovenci že ves čas po vojski zahtevajo slovensko kmetijsko šolo. Večina slovenskega ljudstva je kmečkemu stanu in vzgoja bodočih kmetov za dobre gospo-

darje in zavedne slovenske ljudi je posebno važna. Je čisto jasno, da taka šola Slovincem gre, saj imajo v Kmetijski zbornici za Koroško izmed 24 poslancev 2 poslanca; vseh kmetijskih šol je v deželi 12, tedaj na vsaka dva poslanca ena. Torej na dva slovenska poslanca odpade ena kmetijska šola. Pa je ne dobijo. Nemci že vedo, zakaj ne. Mi pa tudi!

Dalje: Slovensko ljudstvo na Koroškem ima svoje lastne zadrage in kot njih matično svojo slovensko Zadrugo zvezo. Oblast je priznala udeležbo zastopnika nemške Zadrugne zveze pri Kmetijski zbornici, udeležbo slovenskega zastopnika je odklonila. In tako naprej!

Korošci našega rodu so zavedni Slovenci in proti tem krivicam glasno protestirajo in zahtevajo svoje pravice. Toda njih glas je „glas vpijočega v puščavi“ in se avstrijske oblasti zanj ne zmenijo. To je razumljivo. Če sediš v ječi in vpiješ nad ječarjem, naj ti prizna tvoje pravice, zastoj vpiješ. Če bi pa zavljal kdo zunaj ječe, je vse nekaj drugega. Tega sliši okolica in se za stvar začne zanimati. Ali se vam ne zdi, da bi protesti slovenskih organizacij v Ameriki brez ozira na njih politično pripadnost in svetovno naziranje, naslovljeni na široko javnost in posebej na nemške oblasti in oblastnike v Avstriji, imeli znaten učinek? In ali se vam ne zdi, da je naša narodna dolžnost pomagati našim dragim sorojakom na Koroškem in Primorskem z vsimi sredstvi, ki so nam na razpolago? Če zavpijemo mi v Združenih državah, bo zaleglo pri Avstrijskih več kot vsi protesti zatiranih slovenskih Korošcev. Kako to narediti?

Imamo na stotine in stotine organizacij, društev, klubov in podobnega. Imamo stotine raznih slovenskih prireditelj, vsake vrste zborovanj, sej itd. Predlagamo: Z vsakega pomembnejšega zborovanja, prireditve ali sestanka pošljimo ali pismen ali brzojavnen protest zoper zatiranje naravnih pravic slovenskega naroda na Koroškem in Primorskem in zahtevo, da se politične, gospodarske in kulturne zahteve naših sorojakov upoštevajo in izpolnijo.

Ali smo Slovenci ali nismo? Dokler mirno in molče gledamo vse to, ne moremo upravičeno reči, da smo storili svojo narodno dolžnost. Biti hočemo dobri Slovenci — vsi, kar nas je v Ameriki. Saj vemo, kaj je tudi naša dolžnost.

Ob jubileju ustoličenja na Gosposvetskem polju

Dne 18. marca (prejšnji torek) letos je poteklo 538 let, odkar je bilo na Gosposvetskem polju zadnje ustoličenje slovenskega kneza v starodavni obliki. Takrat je bil ustoličen Ernest Železni. To je bilo leta 1414.

Še leta 1597 je poznejši nemški cesar Ferdinand II. zasedel knežji kamen in je dajal odgovore v slovenskem jeziku.

Leta 1651 je vojvodski kmet še zadnjič ustoličeval, takrat pa le vojvodovega namestnika. Od tega zadnjega ustoličenja je poteklo torej lani 300 let.

Še leta 1728 se je ustoličenje vršilo v deželnem dvorcu v Celovcu. Tam je sedaj tudi knežji kamen.

Še leta 1800 je umrl v Celovcu zadnji član rodbine vojvodskega kmeta. A spomin na zgodovino te rodbine in na njeno zgodovinsko vlogo je bil še tako močan, da so ga na zadnji njegovi poti spremile velike množice.

Leta 1884 je bil vojvodski prestol na Gosposvetskem polju obdan z železno ograjo.

Pogovor o mestu

Očka, pa reci mi, kaj je to, mesto? Čul sem besedo od sestre poprej... Mnogo hiš, sinko moj, veš, to je mesto, tja prideš, če greš po cesti naprej.

Vodila bo te po lepi dolini, kmet tam nam dela do pozne noči, končno zagledale bodo v ravnini, bele zidove, fant, tvoje oči.

Tja med te stavbe te cesta pripelje — prelepo se mesto tujcem pač zdi, krasne izložbe porajajo želje... toda verjemi: sijaj oslepi.

Vsa ta lepota je le zagrinjalo, pravo obličje pokaže ti trg, če greš v tovarno, ki je kot zrcalo: spoznal boš delavce, stroje in skrb.

Očka, potem je pregovor resnica: Od zunaj je vse kot čisto zlato! Da sinko, to bodi tvoja vodnica: Zunanost — notranost, sta ena in sto.

V. V o u k.

Knežji kamen, vojvodski prestol in ustoličevanje na Gosposvetskem polju je postal simbol, to je znamenje svobodnega slovenskega naroda in svobodnega slovenskega kmeta, ki ni pripravljen hlapčevati nikomur, ne raznim graščakom in grofom ne razni gospodi pa tudi ne brezbožnemu in totalitarnemu komunizmu pod kakršnokoli krinko.

Naše prireditve

VABILO

Farna mladina v Šmarjeti v Rožu uprizori v nedeljo, dne 30. marca t. l., ob 3. uri popoldne v farnem domu igro „Stari in mladi“.

Mladina, ki se pripravljala na družinsko življenje in prevzemaš posestva, pridi in poglej, kaj te uči ta življenjska igra. — Vabljeni vsi, od blizu in daleč. — Vstopnina je namenjena potrebam farnega doma.

VABILO

Farna mladina v Št. Jakobu v Rožu ponovi v nedeljo, dne 30. marca, ob pol 3. uri popoldne ljudsko igro s petjem v petih dejanjih: „Počeni prstan“.

Vsi od blizu in daleč, povabljeni prav lepo!

VABILO

Igralska družina v Št. Vidu v Podjuni vabi na prireditev Finžgarjeve igre „VERIGA“

ki bo v nedeljo, dne 30. marca 1952, ob 3. uri popoldne v Št. Primožu. — Sodelujejo pevci.

Vsi prisrčno vabljeni!

VABILO

Farna mladina iz Globasnice ponovi v nedeljo, dne 30. marca, ob 3. uri popoldne v Narodnem domu v Dobrli vasi zgodovinsko igro

„VISLAVINA ODPOVED“

Dobili boste vpogled v pretekla stoletja, videli tragično usodo mladega in požrtvovalnega dekleta, ganjeni boste do solz. Lepi kostumi.

Vsi prisrčno vabljeni!

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

(57. nadaljevanje)

„Torej niti popoldanske pobožnosti pri jaslicah ne mislite več imeti? Otroci se tako veselijo in ljudi bo vse črno, vsi bi še enkrat radi videli in slišali to krasoto.“

„Res je, pobožnost pri jaslicah je oznanjena in ljudje se je že veselijo,“ se je vdal župnik. Zadnjo pobožnost pri jaslicah bom še opravil sam. In z veseljem, res z veseljem jo bom opravil,“ je vneto obljubljal župnik.

„Torej še na svidenje,“ mu je upravitelj veselo ponudil roko, „in zapeli vam bomo, da nikoli ne boste pozabili, vse kolednice boste danes slišali, le blagovolite po litanijah ostati pri jaslicah, dokler ne bo zadonela ‚Rodil se je Kristus Gospod‘. S to pesmijo bomo končali.“

„Veselimo se, prav veselimo se tega,“ je spremljal župnik svojega ljubega gosta. Nato se je vrnil in na kaplanovo vprašanje, kaj misli ukreniti z jaslicami, ki so njegova last, se je samo nasmehnil in dejal: „Mežnar Jina ima že pripravljeno zaboj, kamor bo zložil podobe; če moj naslednik ne bo hotel pustiti jaslic v cerkvi, bodo ostale pri Jini, to je že zgovorjeno.“

„Morda bi lahko takoj pregledala inventarje,“ je skrbelo kaplana, „dan je kratek, po blagoslovu se bo že delal mrak, rad bi pa vse skrbno opravil.“

„Lahko,“ je prijazno pristal župnik, „kar ni moje, sem že ločil od svojih reči in v tej le sobi najdeva vse,“ je vlekel ključ iz žepa, „pridite sem zakurit,“ je zaklical v kuhinjo in izginil s kaplanom za durmi z napisom „Pisarna“. Tam je pokazal, kje je kaj, se opravičil, da ima še mnogo drugega posla in se spet izmuznil ven.

„Novinec naj se s tem muči in temeljito pregleduje kakor mu drago,“ se je smejal v kuhinji bratu, ki je navdušeno razlagal in obljubljal, kako prijetno mu bo doma,

da si niti misliti ne more. Kako lepo hišico za preužitek da je postavil — kakor iz stekla. Očka in mamica da samo delata gredi-ce, da so ves dan pri njem na posestvu, da torej vsaj pusto ne bo tam. „Moja žena je zelo dobra in otroci se te že vesele.“

„Otroci! Otroci! Da imaš le otroke!“ je bil župnik takoj navdušen. „Niti misliti si ne moreš, kako jih imam rad,“ se je blaženo smehljaj. „Veruj mi, da brez otrok me niti življenje ne bi več veselilo.“

Tudi Barica se je smehljala, se vrtela okoli štedilnika in pripovedovala: „Ne moreš si niti predstaviti, dragi brat, kako znaravnati z otroki, videl boš, da ti jih bo prevzel, gotovo bodo ves dan pri nas.“

„Čeprav, saj se jih naveliča,“ se je zasmeljal brat, ki so se mu v tem trenutku prikazale kodraste glavice treh fantkov in punčk in ga je nekaj stisnilo pri srcu... „No, kako ste našli,“ je sprejel župnik kaplana pri kosilu, ki je z zapisnikom v roki ter z Jino in Hanzekom prehodil vso cerkev in župnišče.

„Vse v najzornejšem redu,“ se je priklonil kaplan in si pral roke nad umivalnikom. „Le dobro preglejte, kajti mnogo skrbi sem imel s tem in stalo me je mnogo truda in denarja, da se ni bi morda spet...“ hotel je reči, „pokradlo kakor tedaj, ko sem umrl,“ pa ni izgovoril, temveč se je samo pomenljivo nasmehnil in kaplan je razumel. Glavo je sklonil skoraj čisto nad krožnik in si mislil: „Tedaj sem bil mlad in neizkušen strahopetec, danes pa drugače primem v roke.“

Po kosilu je skozi okno pri župnišču že bilo videti, kako otroci od vseh strani hitijo k cerkvi, kmalu za njimi pa je bilo videti tudi skupine odraslih, ki so se grele na prisojni strani. Holoubek jih je gledal in nevede na glas dejal: „Torej zadnjič! Danes torej zadnjič!“

„Vsi bomo šli, brat in tudi jaz grem,“ je pristopila k njemu Barica, ko je opazila njegovo silno ginjenost.

„Prav tako! Oblecite se vsi in pojdimo,“ se je radoval župnik in si šel obleč talar in zimsko suknjo.

„Pojdimo že, pojdimo,“ je nepočakano silil Barico, ki je pospravljala in urejala posodo po kosilu. Vendar jo je počakal, da se je napravila in tako so po prvem vabljenju stopili vsi trije iz župnišča.

„Tako se mi zdi, kot da smo otroci. Jaz sem vas kot najstarejši vodil v šolo in v cerkev,“ se je po nekaj korakih oglašil Holoubek.

„Samo da to ni trajalo dolgo. Kmalu si nam ušel v Plzen v šolo in z Barico sva morala hoditi sama,“ se je smejal brat.

„Toda sedaj bomo vsi doma,“ se je veselila Barica.

Vrata na kor so bila na strežaj odprta in kor poln otrok.

„Danes se potrudite, kajti to je zadnjič, bom dal podobice za spomin,“ jim je zaklical župnik in zažugal s palico, otroci pa po pobožnosti pa počakajte na me, vam so od veselja vriskali. Ko je odzvonilo, je ob zakristiji zapel zvonček in Holoubek je stopil zelo slovesno k jaslicam. Nov naškrobljen roket je suštel na njem, z ramen pa mu je padal svileni Jinov pluvial, ves bel, posejan z zlatimi in ognjenimi cvetovi, orgle na koru so zabučale, duhovnik se je zravnal, dvignil glavo. Ljudje so se odmaknili, on pa je resno in slovesno stopal k oltarju, kjer je pred jaslicami pokleknil na pripravljene klečalnike.

Zupljani so pokleknili naokrog, matere z otroki in naročju in otroci so silili kar k samemu oltarju, ker tu ni bilo pregraje, ki bi jih ločila od Holoubka.

Širok pas sončnih pramenov se je sipal skozi okno, mehko božal klopi in preskočil na rob oltarja. Po litanijah in molitvah, brž ko je Jinova Marica začela:

„Glejte, v kako rožico

se malče je razcvetelo...“

pa so sončni prameni obsijali jaslice in na njih obstali. Celo Holoubka so zajeli v svoj krog in mu obsijali glavo, da so mu sivi

lasje na njej žareli kot srebrne niti. To so zapazili celo ljudje, dregali so drug drugega in se opominjali: „Glejte, kako lep je danes gospod župnik, kakor svetnik.“

Holoubek o tem ničesar ni vedel. Končal je molitev in v sklenjene roke nagnil svoj obraz in se z vso težo telesa na komolcih naslonil na klečalnike. Poslušal je samo kolednice, petje se mu je zdelo vedno lepše, častitljivejšee, kot ga je sploh kdaj v življenju slišal... „Gospod, gotovo danes angeli pomagajo otrokom, ali pa otroci angelom. Ali sem v cerkvi ali pa spet v nebesih?“ se sprašuje Holoubek in skozi sklenjene roke kakor skozi mrežo gleda na jaslice ter vidi od sonca ožarjenega Jezuščka, ki steguje k njemu roke... „Gospod, pusti svojega služabnika v miru,“ moli duhovnik z besedami današnjega evangelija, polaga vanj vso svojo iskreno toplino in zdi se mu, da tudi on kakor častitljivi starček Simeon prejema božje dete v svoje naročje in šepeta čim dalje tem bolj koprneče: „Gospod, pustil Pustil!“

„Da bi zaspal, ljubo mu je...“

sliši Holoubek in skozi mrežo prstov splava njegov pogled k Devici Mariji. Zdajci zasliši peti tudi svojo mamico, celo gleda jo, vso mlado, svežo in sebe vidi kakor otrokasamosrajčnika. Doma pred hišo stoji in se opira na kamniti steber ob ograji in gleda na pot, če se mama še ne vrača s polja, lačen je in hudo mu je po njej. Vse druge matere se že vračajo, samo njegova ne.

„Ali naša mamica še ne gre?“ vprašuje sleherno izmed njih, ki gre mimo.

„Tiho bodi in ne joči! Ze gre. Takoj za nami gre,“ ga vse tolažijo in zdajci kakor v megli zagleda mamico, kako gre bosa po prašni cesti proti domu.

„Revno dekle skozi mesto stopa, bolne nje oči so od solz in joka...“

tožijo otroški glasovi na koru.

„Stečem ji naproti,“ misli Holoubek, odtrga se od kamnitega stebra, razširi roke in (nadaljevanje na 4. strani)

Domovina

Ko je človek našel domovino, ga je Bog poklical predse in rekel: „Rad te imam. Zato sem ti dal očeta in mater, da te naučita vsega, kar sem jima neizbrisno vtisnil v srce. Spoštuj jih ter se ravnaj po njihovih naukih. Prehodi zemljo, kjer živijo tvoji ljudje, spoznaj tuje pokrajine in zakaj, če se vrneš nazaj v domovino, ki ti je druga mati, kakor sem ti jaz pravi Oče...“

Te božje besede so se uresničile in bodo veljale naprej od veka v vek. Zanje pričajo hitre reke in sanjajoča jezera, strme gore s tihimi gozdovi ter prijazna selišča sredi

skrbno obdelanih poljan. Celo sonce se veseli božje milosti in boža s svojimi žarki kraj, kateri je zmerom praznično lep, da ljudje tudi v največji nesreči ne pozabijo na veliko ljubezen; ona vsebuje vse: sladke spomine in grenke trenutke, mehko tolažbo, trdo sedanjost in nenehno upanje v boljše dni... Ugasne šele tedaj, ko oči ne vidijo več sinjega neba in tudi več ne spoznajo zvestega tovariša ob strani ter gledajo v nedosegljivo daljavo — tja, kjer leži večna domovina.

R. Vouk

Mašni bratje v Gorenčah

Nadvse lepo je gledati dolgi sprevod samih mož in fantov, ki se leto za letom na pustni ponedeljek pomika od Temeljna v Srednji vasi v farno cerkev v Gorenčah k sv. maši. — Kdo pa so ti možje in fantje? To so mašni bratje, ki imajo vsako leto na pustni ponedeljek svoje letno zborovanje. Po zborovanju pa se uvrste v procesijo in ponovno stopajo za svojim, že nad 21 let starim, črnim banderom (cerkvena družbena zastava). Zastavo navadno nosi njihov predsednik, točasnó Johan Opetnik, p. d. Hribernikova ata iz Srednje vasi.

Vsi mašni bratje — letos smo jih našli samo v sprevodu nad 70, gredo k svoji letni sv. maši, ki se bere za vse žive in rajne mašne brate.

Mašni bratje pa niso nikaka cerkvena bratovščina, ampak so samo nabožna družba, katero so ustanovili že leta 1868 trije bratje, ki so bili doma pri Ladiniku na Ledu. Bili so to: Burger Vid, Jožef in Jurij. Ti trije bratje so videli, da imajo podobno organizacijo (mašne sestre) že gorenške žene in dekleta in so si mislili: „Zakaj pa ne

bi imeli tudi možje in fantje take organizacije, take nabožne družbe?“

Koliko udov je štela ta družba v svojem početku, ni znano, ker ni zapiskov v letih 1868, to je od ustanovitve pa do leta 1884. Prvi zapisnik mašnih bratov je šele iz leta 1885, v tem letu šteje družba že 37 udov.

Prvi mašni brat, ki je umrl — 27. avgusta 1885 — je bil neki Sanaj. Od leta 1885 do leta 1905 je vodil mašne brate neki Andrej Kometer, ki je bil tedaj v Gorenčah organist. Do leta 1924 je vodil mašne bratje Trinkhaus Anton, p. d. Haberle in Srednje vasi. Tega leta so po smrti dotodanjega načelnika izvolili mašni bratje za svojega načelnika Janeza Škorjanca, p. d. Temeljna iz Srednje vasi. Za njim je prevzel načelstvo mašnih bratov krojač Zidej Siegfried, p. d. Štadlarjev iz Srednje vasi, ki je vodil organizacijo skozi najbolj žalostna vojna leta vse do leta 1946. In 12. februarja 1947 je prevzel vodstvo mašnih bratov sedanji načelnik, Opetnik Janez, vlgo. Hribernik iz Srednje vasi. Danes šteje zveza mašnih bratov 107 članov.

Glavni namen zveze mašnih bratov je, da se s prispevki članov opravijo vsako leto na pustni ponedeljek in pa na vse štiri kvartne tedne za vse žive in rajne ude sv. maše in ravno tako tudi ob smrti vsakega člana. Razen tega pa skrbi zveza tudi za cerkvene potrebe v domači fari. Ta družba je pri ljudeh zelo priljubljena in vsi radi pristopajo v zvezo mašnih bratov v Gorenčah.

Odpušcanje

(Za postni čas 1952)

Vzkliko je pod križem na Kalvariji
seme iz globoke srčne rane,
nežna kal se v cvetko je razvila,
rajski kras za zemeljske poljane.

Rastla je in zlahkno zaduhetela
vse okrog po Getzemanskem gaju,
Križani je grešniku obljubil:
„Danes boš resnično z mano v raj.“

Oljska gora se je priklonila,
ko je v smrtne boju molil vroče
zanje, ki so ga na križ pribili:
„Ne vedo, kaj delajo, moj Oče!“

Odpušcanje, blažena beseda,
božje želje v njej živijo skrite.
Učenik nam z njo v slovo naroča:
„Kakor bratje zvesto se ljubite!“

Danes pa ta cvetka izumira,
trnje jo prerašča maščevanja.
Tam, kjer vrtnica ljubezni hira,
ne uspeva čednost odpušcanja.

Limbarski

Cvetka v snegu

Vrtnico sem našel v snegu,
vso premrzlo cvetko rdečo,
hladna zima ji prižiga
za slovo ledeno svečo.

V srcu me je zbolelo:
spomnil sem se svete rane —
hipa, ko jo je odprla
sulica za nas zemljane.

Na Kalvariji ljubezen
čudežno je zacvetela,
takrat je pod križem vzklikla,
srca z vonjem napolnila.

Radostno so jo sprejele
vse gredice širne zemlje
za spomin na Jagnje božje,
ki dolge svetá odjemlje.

Zlobna roka pa jo hoče
zdaj s provršja odstraniti,
divje se roti sovraštvo,
da jo mora iztrebiti.

Danes kruto poteptana
rdeča vrtnica ugaša. —
Ne zapri še vendar čaše,
saj si tudi v snegu naša!

Oporoka

„Novo hišico sem zgradil
na ravnini kraj vasi,
hlevček sem ob nji postavil“ —
oče sinu govori.

„Vrtič z drevjem sem zasadil,
okopal na pomlad;
tebi, sin, zdaj bujno raste
in zori v jeseni sad.“

Vso ledino sem obdelal,
znoj mi je z obraza lil;
a zavest hladi mi čelo,
da sem zate se potil.

Vozne poti sem popravil
in pobelil slednji zid,
klance znatno sem ponižal,
trnje kopal tebi v prid.

Danes ti izročam ključce
in nad domom vso oblast;
daj mi roko v potrdilo,
da boš čuval svojo last.“

Limbarski

NOVA POVEST

Z današnjo številko „Našega tednika“ končujemo roman „Golobček“, ki so ga bralci s takim zanimanjem brali. —

S prihodnjo številko pričnemo prinašati novo povest, ki jo je napisal vsem koroškim Slovincem dobro znani slovenski pisatelj Karel Mauser, ki živi v Združenih državah Severne Amerike. — Malo je slovenskih pisateljev, ki bi tako dobro poznali naše slovenske podeželske razmere in ki bi znali tako zanimivo in tako globoko zajemati iz tega življenja, kakor zna to Karel Mauser. Zato smo prepričani, da bodo vsi bralci z veseljem in užitkom brali novo izvirno povest „Našega tednika“.

Nova povest ima naslov „Jamnik“, dogaja pa se na podeželju, takoj preko Karavank.

Pomladni plašči, obleke, sakoji in hlače za dame, gospode in otroke priporoča

WALCHER

Celovec-Klagenfurt, 10. Oktober-Strasse 2.

na vso moč zakliče: „Mamica! Mamica zlata!“

Da niso bučale orgle, bi vsa cerkev slišala vzklik, tako pa so samo najbližnji naokrog klečeči ljudje obrnili glave k župniku, čemu je zavpil, morda koga kliče.

Toda ne, ne kliče več. Mirno kleči dalje, glavo podpira z rokami in se niti ne gane ter samo skozi špranjo med prsti gleda na jaslice. Glej, tam izza ovčje staje prihaja ob palico oprta prijazna starka — smrt. Smehljiva se pod oglavnico, kima Holoubku in mu nežno pravi: „Zdaj sem zares prišla. Pripravi se, dečko, pripravi!“ — „Sem že pripravljen,“ z nasmeškom prikima duhovnik starki in se hoče dvigniti, da bi ji šel naproti in ji podal roko.

Tedaj je sončni plamen na Holoubkovi glavi vztrepetal, zbledel. Sonce se je očitno skrilo za oblak, kajti po vsej cerkvi je nastal mrak. Orgle pa bučijo dalje, otroci pojejo, toda župnik ne sliši več orgel in ne otrok, temveč divje hrumeči tok deroče reke, ki se prebija po globoki strugi življenja in ga nese s seboj. Suče in zvija se skozi pečevje in gozdove, preko travnikov in polj, preskakuje skalke, teče skozi vasi in mesta, šumi in kipi okoli gričev, posutih z razvalinami gradov in kapelic. Kakor srebro čista voda se mestoma kali, gosi in race brodirajo po njenih plitvinah, pa tudi galeb namaka v njej svoje bele grudi in mišičasta krila. Holoubkova otroška leta, učenje v Plznu, matura, življenje v semenišču, Markov z župnikom, Katico, Franckom, Trousilko, župnija v Trešticah, vse to je trdno povezano med sabo z močnimi vzmi življenja, le en sanjat vlak splavov leti po reki navzdol in se bliža k mlinskemu jezu. Tam v sredi plapola na lesnem križu praporček in kaže splavu prosto pot.

„Odpusti, Gospod, svojega služabnika v miru, odpusti!“ pojejo proseči glasovi nevidnih pevcev naokoli.

Že se sliši bučanje jeza... Valovi se razbijajo in lomijo, rjovejo in sijejo, da bela pena visoko brizga naokrog...

Na sprednjem splavu stoji Holoubek, vesla in se bori s tokom, da mu pot stopa na čelo. Samo da bi ves vlak dobro naravnal in ga srečno mimo speljal, da se ne bi razbil na kamnitem progu, da mu ga ne bi bilo treba loviti in znova povezovati. V tem se je splav mirno okrenil, tok ga je zgrabil in vlak je nalahko, gladko splaval mimo zatvornice.

V tem trenutku je smrt stopila k župniku, se sklonila nadenj in mu s koščeniimi prsti nežno, a odločno oblikovala obraz. Nos se mu je podaljšal, lica upadla, ustnice posinele in koža se je nenavadno napela.

Kolednice so že davno končane, odzvenela je tudi že: „Rodil se je Kristus Gospod,“ sveče na glavnem oltarju so že prižgane, mežnar že čaka s čolničkom in kadilnico — Holoubek pa ne vstane, da bi šel in odprl tabernakelj ter dal ljudem blagoslov z Najsvetejšim. Je morda zaspal?

Da, zaspal je na veke. Njegova duša je stala v nebeški čakalnici in čakala, da pride vrsta nanjo.

„Tako, spet sem tu,“ je rekla sv. Petru, ko se ji je približal, „in upam, da me to pot ne izženete.“

„Bomo videli, bomo videli,“ se je smehljival svetnik, „no kako pa? Ali si ubogal? Ali si našel kakšne zaklade?“

„Seveda,“ reče smejoče se Holoubek. „poglej,“ in je odprl dlan. Na njej je ležal biser, nenavadno velik, čist in krasen.

„Kakšna krasota!“ je od začudenja prekrižal roke nebeški vrtar.

„Da, ljubezen do otrok,“ je pritrtil Holoubek.

Ljubezen do otrok mu je zares ostala zvesta do groba. Za pogreb je bilo prav za prav vse pripravljeno. Grob sezidan, rakev narejena, župnik sam oblečen, samo pluvial so mu sneli takoj, ko so ga nesli od jaslic v župnišče. To je bila tako čudovito lepa smrt, da so vsi v svetem strahu stali in niti jokali niso. Barica sama je odprla s ključem rakev in šele tedaj videla, kaj je brat hranil v njej. V pokrovu je bila nalep-

ljena slika Matere božje, na podglavni blazini je ležal rožni venec s križcem, na dnu krste pa ovoj z napisom: Moja posledna volja. Bila je kratka. Naročala je, da bi bilo mrtvo telo duhovnika Jožefa Holoubka pokopano v že narejenem grobu na pokopališču v Trešticah, kar bo po njem ostalo pohištva in obleke, da pripada Barici; če bo kaj gotovine, je vse last društva za vzgojo pohabljenih otrok.

V župnišču se ni nič premaknilo. Kaplan je poslal brzojavno poročilo ordinariatu in svojemu gospodu dekanu. „Gospod župnik Holoubek zagotovo umrl, pogreb 5. februarja ob desetih.“

Ganljivo je bilo le snidenje kanonika Součka z mrtvim prijateljem. Pokleknil je ob njem na tla in se tiho razjokal. „Samo teden, teden dni bi bil počakal, Jožko,“ mu je šepetal in mu stiskal v sklenjene roke polo togega na osmerko zganjenega papirja, na katerem mu je ordinariat sporočal, da je postavljen v začasni pokoj, v priznanje zaslug pa, ki si jih je pridobil v duhovnem pastirstvu, je istočasno imenovan za papeškega komornika z naslovom monsignore. Toda naj mu je porival v roke, kakor je hotel, roke se niso zganile in niso sprejele tega daru. Ležale so tiho sklenjene in ovite z rožnim vencem na upadlih prsih in stiskale samo majhen, bel koščeni križec.

Gospod kanonik je tedaj pokropil svojega tovariša z blagoslovljeno vodo, ga blagoslovil z znamenjem križa, položil mu dekret k nogam in ukazal zapreti krsto ter začeti z obredom.

Na župnijskem dvorišču so stala nosila, okoli njih četa gasilcev, ki naj bi rajnega nesla v cerkev in ga spustila v grob, dve vrsti otrok in velikanska množica ljudi. Obred v župnijski dvorani je bil pri kraju, učitelji iz okolice so zapeli: „Usmili se me, o Bog!“ duhovniki v belih roketih pa neso iz župnišča svojega brata, pred njim stopa kanonik z belo mitro na glavi, drobni ministranti v črnih oblekah si z rokavi otirajo solze in hrepenče gledajo k vratom, kjer

ljudje že stopajo narazen in očitno delajo prostor nekemu nenavadnemu žalostnemu gostu.

„Najbrž bo njegov oče ali pa mati, baje sta še oba živa,“ si radovedno šepetajo ljudje, toda zdajci so vsi utihnili, ustavilo se je petje in šepetanje, le koleščki majhnega vozička so ropotali po tlakovanem dvorišču, le otroške noge so cepotale naokoli in grobarjev Petček je zapovedovalno zaklical: „Mi si našega gospoda, častitega gospoda sami odpeljemo.“ V tem hipu pa je bil led prebit... glasen jok, srce trgajoče ihtenje se je z živo silo razlegalo naokrog in je s svojo strahotno močjo in resničnostjo presunilo slehernega. „Da, da, le dovolite jim to,“ je jecel župan Bohač, ki je skrbel za red pri pogrebu. Duhovniki so mesto na nosila položili rakev na voziček na dva trama, kakor je otrokom mojster kolar napravil.

In tako je šel Holoubek na poslednjo pot. Sonce mu jo je zlatilo, peli so mu na njej in nesli vence. Bohačev Jare, učitelj Karlek, kontrolorjev Nande in vsi ministranti so ga peljali in se ga niso nič bali. Celo Jinova Marica je z nekaj deklicami priskočila na pomoč.

Tako so otroci pripeljali Holoubka do stopnic pred pokopališčem, ker dalje niso mogli...

Na pokopališču v Trešticah stoji na že davno ugreznjenem grobu zarjavel križ, obrasel s travo in koprivami. Nikdo se nad njim ne razjoče; samo kadar pada rosa ali prši dež, se na tankih bilkah tresejo nad njim drobne biserne kaplje. Včasih pa se le ustavi ob njem vela starka ali siv, k zemlji upognjen starček, zaznamuje grob s križem in pravi svojemu vnuku: „Glej, tu leži tisti župnik, ki sem ti o njem pripovedoval, da smo ga vozili v šolo — in potem pripeljali — v grob.“ In tedaj seženj pod zemljo v prah razpadlo Holoubkovo srce prav gotovo zadržti od sreče in slasti...

Konec

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob pol 9. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob štirih popoldne.

Naše bralce in ljubitelje dobre knjige opozarjamo, da si morejo izposoditi v knjižnici „Našega tednika“ v Celovcu, Viktringer Ring 26, pritličje levo, razne leposlovne in znanstvene knjige v slovenščini in nemščini.

Odškodnina za vsako izposojeno knjigo je 1 šiling.

Kdor hoče denar in premoženje

Bančno podjetje Schelhammer & Schattera na Dunaju želi vsem našim bralcem srečo in premoženje. Zato jih vabi, da se udeležijo 54. avstrijske loterije. Še nikoli ni bila namreč prilika zadeti dobitke tako velika kakor sedaj. Vsakih 14 dni je zrebanje in vsaka srečka more biti do petkrat izrebanja. Nad polovico vseh srečk bo izrebanih, 100 glavnih dobitkov — prvi 1 milijon šilingov, 100 premij po 10.000 šilingov, vsi dobitki so izplačljivi v gotovini brez vsakih odtegljajev. Sedaj je čas, da vsak poizkusi svojo srečo. **Toda:** Brez srečke ni dobitka. — Današnji številki „Našega tednika“ je priložena naročilnica, izpolnite jo še danes in jo oddajte na pošto. Prihranite si tudi poštino.

SV. LENART PRI SEDMIH STUDENCIH

Kljub temu, da sije sonce skoro ves dan, nam noče našega obilnega snega zmanjkati. Pred cerkvijo ga imamo še kar cele kope, upajmo pa, da ga bo vsaj do velike noči zmanjkalo.

Novic imamo tudi nekaj, zato pa kar začnimo z njimi. Najprej moramo poročati, da se je stanje gospe Podlipnik Alojzije že precej poboljšalo in da se že nahaja izven nevarnosti. Seveda ji želimo skorajšnjega popolnega okrevanja, kajti delo se bo zopet začelo na polju in brez nje seveda ne bo šlo.

Tudi Kepold Matija se je srečno vrnil iz bolnice. Seveda še vedno ni pri stari moči, je še precej bled, toda počasi bo že šlo, kajti skrbna roka njegove žene ter hčere bosta za to že skrbeli. Tudi hrana in zrak mu bosta boljše dela, kakor pa v bolnici, kjer le ni tako, kakor bi si človek želel.

Pred kratkim nas je zapustila učiteljica ga. Hammerschmidt Holda, katera je šla k svojemu možu. Verjetno jo je le zgrivalo, in je rajši zapustila naš kraj, kakor pa bi morala gledati same neprijazne obraze.

Seveda naša šola zato zopet nima ene učiteljske moči. Seveda bo treba najbrž še dolgo čakati, da bo prišla, kajti priti mora taka, ki bo znala voditi nemški pevski zbor. Tako seveda govorijo merodajni in tako se vidi, zakaj pravzaprav gre. Ne gre za to, da bi naša mladina dobila hitro novega učitelja ali učiteljico, ne, to ni važno, otroci morejo ja čakati, četudi en mesec ali pa več. Saj ni važno, koliko se naučijo, glavno je, da se nadaljuje po načrtni poti, katero so gotovi krogi v našem kraju začrtali. Najbolj bodo pa ti krogi gledali na to, da pride takšna moč, ki ne bo svojim kolegom preveč gledala na prste. To je namreč zelo važno.

No, pa hvala Bogu, pust je ja mimo in se verjetno ne bo več tako hitro zgodilo, da bi se vzgojitelji naše mladine, ko se proti jutru vračajo domov, ne bi mogli izogniti vozu, ki jim pride nasproti.

ST. JAKOB V ROŽU

Sneg, sneg in zopet snieh je bil kriv, da... hm, če bi naši dragi bralci vedeli za vse te snežne nadloge, bi opravičeno dejali: „Naj vrag vzame ves ta snieh, ker ga je že odveč!“ Res je letos napravil sneg veliko škodo vseh povsod, saj so povsod tožili nad to belo in debelo kožo. Tu je običaj vlak, tam avto, tod srce mlade neveste, tam zopet Korel in Jozej, ko sta na „verbe“ šla, slednja ne ravno v sniehu, temveč, hm — pst...

In potem so padale in padale venomer debele snežinke, dokler se ni celo krepki Korel ustrašil previsokega snega in zametov in je moral odložiti to dolgo in zasneženo pot neskončnega hrepenenja k svoji Treziji; seveda boječ se, da ne bi običaj sredi zametov in poti, kjer Korelnu že nekaj časa nenavadno hitro bije in udarja

Pri nas na Koroškem

srce... Korel seveda prav dobro ve, čemu in ve tudi, da so za boliznen zdravila, za l'biezen pa n'č... Da, veliko škode nam je povzročil ta snieh vražji, toda ta škoda se da popraviti in pozabiti, težje je seveda, če zapade nevesto, hm, posebno, če je še zelo fletna.

Oj ti sneg! Toda počasi pa gvišno, enkrat vse pride in mine. Sneg bo že kmalu skopnel in med Sv. Petroma (v Rožu in pod Velikovcem) bo zopet zavladovalo sončno in južno vreme, zameti bodo izginili in — upajmo, koj po Veliki noči, haaloo, pozor — ženitovanje. Trezej je letos poslednjokrat in topot dosti krepkeje zapela: „Prišla je pepelnica, nočem ostati več samica.“ No pa tudi čas je prišel, pravi zreli čas, saj naš Korel, ki je pred dobrim letom izgubil dragega očeta in ljubo mamo in najmlajšo sestro, pripelje v St. Peter v Rožu na svoj vedno prijazni, Bogu vdani in svojim prednikom zvesti dom, nevesto, ki mu bo kot zvesta ženka in vzgladna gospodinja v pomoč, veselje, radost in ponos.

V-j.

GORENČE

Od 15. marca do vključno 19. marca smo imeli pri nas misijonsko obnovo, ki se je sijajno obnesla. Naša fara je razmeroma mala in vendar je opravilo sveto spoved — če smo prav razumeli — 461 oseb, kar je vsekakor zelo lepo število.

Rizling in Burgundec liter 13 šil. Pregrinjala šil. 16.70, 18.90, 19.90. Kuhinjske brisače šil. 6.50.

BRUNNER Celovec-Klagenfurt

Zahvala za ta uspeh gre predvsem č. g. misijonarju, ki so nam res tako prisrčno govorili, da se je srce moralo ogreti. Seveda pa se moramo zahvaliti tudi našemu č. g. župniku, ki so vse potrebno pripravili, da je do sv. misijona prišlo. Pa tudi cerkvenim pevcem in vsem, ki so pri pripravah na sv. misijon pomagali, se moramo zahva-

liti. — Zdaj pa želimo in prosimo samo, da bi Bog dal stalnega uspeha.

BLATO

Družina Aleš in Matilda Lutnik, p. d. Krištanova, je dobila prirastek, malo deklenco. — Staršem čestitamo! Otroku pa želimo, da raste v milosti, starosti in modrosti.

ZRELEC

V nedeljo, dne 16. marca, smo položili v grob Krančikovega očeta, Jožefa Štoker, starega 71 let. Pljučnica mu je pretrgala nit življenja.

Pokojni je bil dober kmet, dober družinski oče ter vedno slovenskega mišljenja. Rad je prebiral Mohorjeve knjige, posebno pa še „Naš tednik“. Velika udeležba na zadnji poti je pričala, kako je bil pokojni splošno priljubljen in spoštovan. Zato mu moremo res reči s pesnikom:

Umril je mož, ne, ni umrl,
oči le časne je zaprl,
da se po trudu in po boju
oddahne v blagemu pokoju.
Spomenik postavimo mu tak,
da slednji skuša biti mu enak.

Bog daj njegovi duši večni mir in pokoj! Zaostalim naše iskreno sožalje.

VOBRE

Že dolgo se nismo nič javili v „Našem Tedniku“, pa je vedno kaj novega. Dne 8. marca smo spremili k večnemu počitku našo Mežnarjevo mamo, Katarino Kopaj-nig. Pokojna je dočkala visoko starost 70 let, bila je vzgladna katoličanka, hotela je prejeti še svete zakramente pa ni bilo nobenega duhovnika pri roki. Vrnivši se na svoj dom iz cerkve jo je zadela srčna kap in tako je odšla v večnost.

Zelo rada je čitala „Naš tednik“, v posebno veselje ji je bil podlistek „Golobček“, katerega je z zanimanjem rada čitala; žal ji ni bilo dano dočakati konca tega lepega romana.

Preč. gospod dekan Zebedin so se v srce segajočih besedah poslavlili ob odprtem

OD ŠTEBNA DO CLEVELANDA

Bilo je 13. januarja letos, ko sva s Francetom jemala od doma slovo. Še danes imam ta dan pred očmi, kakor bi bilo vse to danes. Vedno znova se mi je porajalo vprašanje, ali moram res iz Vaše srede, ali moram res od Vas dragih, ki sem Vas ljubila z vsem srcem? Toda usoda te moje bolesti in tega mojega vprašanja ni razumela, iztrgala me je iz Vaše srede in zapustiti sem morala vse. Ostal mi je edinole še spomin na skupno veselje, ki smo ga preživeli. Ta spomin me spremlja vseh povsod ter mi je v prijetno tolažbo. — Tako sva se s Francetom odpeljala, toda v srcu je ostalo živo upanje, da ne za vedno.

Čuden je bil občutek, ko sem vstopila v vlak, ki naj me odpelje tako daleč, daleč od Vas. Takrat sem čutila, da zapuščam vso domačijo. Kakor v sanjah sem se vozila in kakor v sanjah mi je šel pogled čez Črgoviče na Šteben, na mojo domačo hišo, na domačo vas, ki jo je zadnjič, kakor v slovo, obsijalo sonce.

Vsa sem bila še zatopljen v ta zadnji pogled, nisem videla ostale okolice, že se ustavi vlak v Sinči vasi. Skozi okno vlaka zagledam sorodnike, ki so se prišli posloviti. Še zadnjič so nama hoteli stisniti roko in nama hoteli želeto srečo pri slovesu. Vesela sem bila tega slovesa pa spet žalostna, ker se mi je rana slovesa znova razbolela.

Spet se je vlak premaknil in še močneje sem čutila, da zapuščam kraje, ki so bili kras moje mladosti. Jemala sem s pogledom slovo od domačih planin, od dolin in potokov. Vedno znova pa mi je prihajala misel, ali bom še kdaj videla vse te kraje in vso to lepoto ali pa mogoče gledam vse to zadnjokrat. Te misli slovesa od domačih krajev me niso zapustile tudi vse naslednje dni potovanja, četudi je vsak dan prinesel kaj novega.

Predno naju je odpeljala ladja preko morja, sva preživela še nekaj dni v Bremenju. Dne 28. januarja smo stopili na ladjo. Bilo je okrog 4. ure popoldne, ko je ladja odplula. Bili smo ta dan vsi dobre volje in polni upanja. Ogledovali smo si lepote, ki si jih človek ne more niti predstavljati, če jih sam ne doživi. Šele ko nam je noč zakrila pogled, se je vsak podal k počitku. Mirno smo zaspali, le rahlo gibanje ladje se je čutilo.

Nekatere je že zvečer napadla morska bolezen in so že takrat dajali ribam hrano. Jaz sem imela nekaj ur sladkega spanja. Sredi noči pa se prebudim in čutim, kako se je ladja močno gibala sem ter tja. Poizkušala sem se raztresti z različnimi mislimi, prišli so mi spomini na dom, hotela sem premagati bolezen. Gledala sem, kako stoji eden v tem kotu, drugi spet v drugem kotu in kako dajejo večerj zaužito hrano v papirnate vrečke. Toda vse je bilo zaman, čez nekaj časa sem začutila tudi jaz isto slabost in sem morala tudi prisiljeno vršiti isti posel. Tudi naslednji dan — 29. januarja — je bil zame še bolj slab. Popoldne je bilo lepo sončno vreme, le nekaj milj je bila ladja oddaljena od angleške obale. Na naši ladji je bil tudi potnik za Anglijo. Ker pa ladja ni pristala v angleškem pristanišču, je splezal potnik po lestvi z naše ladje v čoln, ki ga je odpeljal v Anglijo. Zanimivo je bilo to vkrcavanje gledati. Željno smo gledali suho zemljo, ki ni bila daleč od naše ladje.

Doslej je bilo morje še nekako mirno, dne 30. januarja pa je postalo nemirno in vedno huje je gugalo našo ladjo. Valovi so že segali na krov, naenkrat je nastal alarm, vsi smo morali na krov. Toda ni bilo nobene nevarnosti, le poskusni alarm je bil. Zvečer se je ladja še močneje zibala in vsi

grobu od dobre Mežnarjeve mame. Gospodu Krpajniku in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje. Naj počiva v Bogu zlata duša!

Preč. gospod dekan Krištof Zebedin se zdravijo v bolnici pri čč. sestrah Elizabetinkah v Celovcu. Želimo jim skorajšnega zdravilo v bolnici pri čč. sestrah elizabetin-povsod tako zelo pogrešamo, tako v cerkvi kakor v šoli. Nadomeščajo jih kloštrski župnik, preč. gospod Edvard Turner.

SKOCJAN

V nedeljo, dne 16. marca, smo pokopali Kovačevo mater. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi in skazalo tako pokojnici poslednjo čast. Na grobu so zapeli domači pevci za slovo žalostinko.

Pokojna mati so dosegli 85 let starosti. Vse svoje življenje je bilo zvesti veri in svoji materini besedi. Radi so prebrali naše liste in knjige, dokler so jim še služile oči. Iz vere, ki je bila živa v njihovem srcu, pa so črpali potrpečljivo prenašanje bolezni, s katero jih je obiskala božja previdnost zadnja leta. V postelji so bili skoro leto in pol. Sedaj so vsega trpljenja rešeni. Naj jim bo lahka domača zemlja.

smo hodili, kot bi popil vsak en kozarček „ta vročega“.

Bilo je 31. januarja, valovi se vzdigujejo že kar na krov. Ladja se je visoko vzdignila spredej, pogreznila se je in se nagibala postrani, da smo bili že vsi obupani. Tako je šlo cel dan in še celo noč. Zmučeni smo bili do kraja, toda odpočiti se ni bilo mogoče. Naslednji dan je trajalo valovanje nemirnega morja naprej, nobenega nasmejanega obraza ni bilo več videti. Hrana je vsem ostajala, nekateri pa sploh jedli niso več, četudi je bila hrana zelo okusna in v obilni izbiri na razpolago.

Na svečnico sem se spominjala, da imate doma praznik, na ladji pa je bil navadni dnevni red. Hvala Bogu pa se je morje malo umirilo. To se je tudi odražalo na vseh obrazih, ki so bili v primeri s prejšnjim dnem popolnoma spremenjeni. Stala sem na krovu in gledala po daljnem morju v smeri proti domu. Na pol pota do novega sveta sem že, tudi morja smo se že navadili, vendar pa smo vsi komaj pričakovali, kdaj bomo stopili na suho zemljo.

Naslednji dan po svečnici je bila nedelja in imeli smo priložnost biti pri sv. maši. Tudi morje se je že zelo umirilo, česar smo bili vsi najbolj veseli. Toda prehitro smo se veselili. Ponoči od 4. na 5. februarja je bilo morje silno razburkano in tudi še naslednji dan, ko se ni nikakor dalo več mirno stati in se ni bilo mogoče na ladji trdno in varno prestopiti. Ko smo sedeli pri obedu, so se krožniki kar vozili po mizi sem ter tja. Ponoči je pa kar šumelo po dvoranah, ko se je vse prevračalo, kar ni bilo trdno pribito.

Potnikov na ladji nas je bilo okrog 1.500 vseh mogočih narodnosti. Razen angleščine so govorili potniki še 22 drugih jezikov, vseeno pa smo se dobro razumeli. Podnevi ob prostem času smo bili večinoma na krovu, zvečer pa smo se zbirali v bralni sobi ali pa v kinodvorani pri predstavi. Vmes pa je igrala godba in vsak je lahko zaplesal po po mili volji.

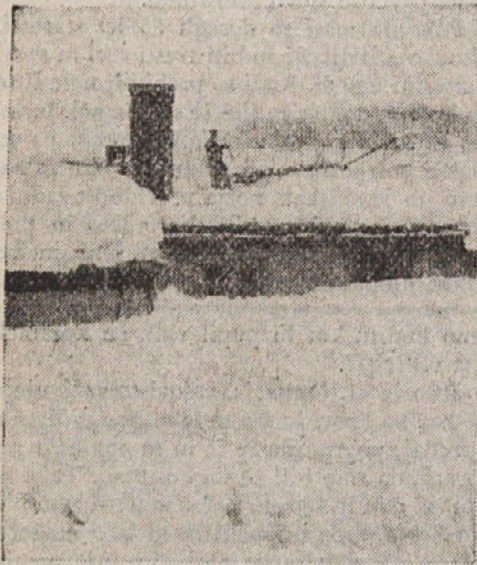
Vedno bolj nas je prevzemalo občutje, da bo vožnje kmalu konec in da se bližamo suhi zemlji. Dne 7. februarja je bilo, po ameriškem času okrog ene po polnoči ali okrog 7. ure po evropskem času, ko se je ladja ustavila. Močan hrušč nas je zbudil vse iz spanja. Hrepenenje po suhi zemlji nas je gnalo vse na krov. Ni mogoče popisati razgleda, ki smo ga imeli pred seboj. Krog in krog je bilo vse v lučicah vseh mogočih barv. Ko smo proti jutru počasi priplavali z ladjo do suhega, smo vedeli, da bomo v par urah ladjo zapustili.

Ko smo vse uredili, sva se s Francetom zvečer dne 7. februarja odpeljala z vlakom iz New Yorka. Vso noč sva se vozila in dopoldne naslednjega dne smo prispeli v Cleveland. Tam so nas že čakali naši znanci. Ne vem, kako mi je bilo v tistem trenutku, jokala in smejala bi se obenem, ko sem čutila tako prijazen in ljubezniv sprejem. Kamorkoli sva prišla do znancev in prijateljev, povsod sva bila kakor doma.

O razmerah tukaj pa še ne morem prav nič pisati, ker jih še premalo poznam. Bom Vam pa opisala pozneje tukajšnje življenje. Do tedaj pa ostanite vsi zdravi in prav srčno pozdravljeni. P. in Fr. K.

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

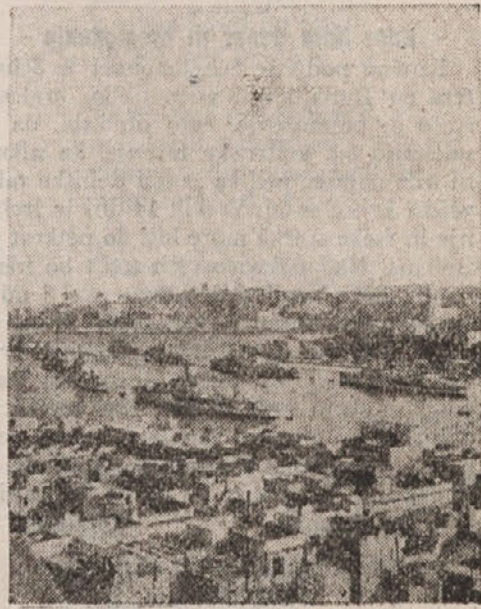
SVET V SLIKI

Sneg je letos dosegel višino do štirih metrov in zapadel hiše do strehe (USIS).

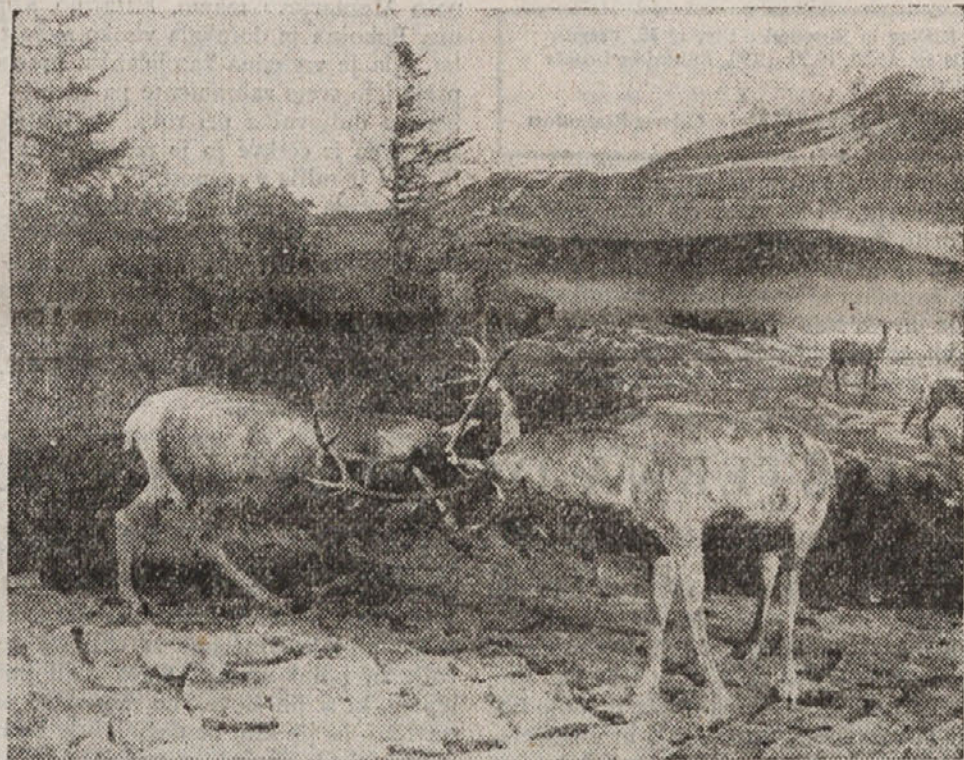
Mogoče sam vrag? Ne, ampak ameriški vojaki na mrzlem severu. Da se zavarujejo proti mrazu, imajo obleko z električnim ogrevanjem, obraz pa je zavarovan s črno masko (USIS).

Po vajah vojne mornarice v Sredozemskem morju so se zbrali oddelki italijanskega in britanskega brodograja v pristanišču na Malti (USIS).

Snežni plaz je v Walsertal-u zasul planinsko kočjo, pri čemer je bilo mrtvih 20 turistov (USIS).

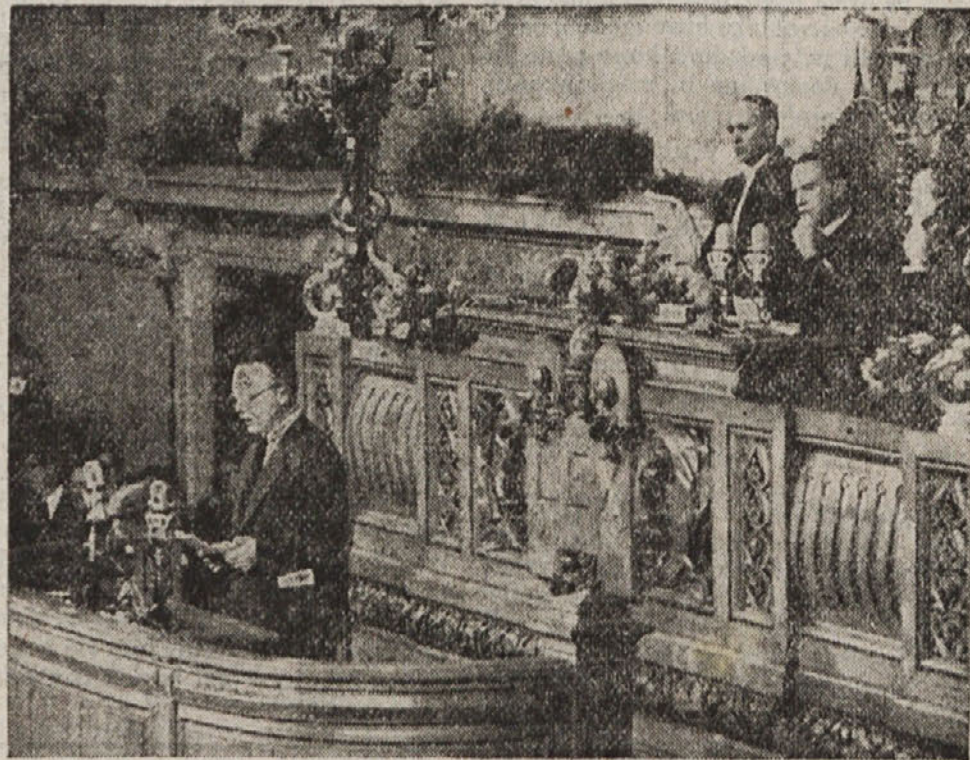
Na dunajskem velesejmu je bila zlasti zanimiva razstava „Lov in varstvo narave“. Na sliki boj med jeleni (USIS).

Na olimpijskih zimskih športnih prireditvah v Oslu je dosegla zlato medaljo za Avstrijo Trude Jochum-Beiser (USIS).

Vrhovni poveljnik sil Atlantske zveze, general Eisenhower (na sliki desno), je obiskal Grčijo in Turčijo, kjer se je razgovarjal s šefi generalnega štaba (USIS).

V Lizboni je bilo zborovanje zunanjih ministrov držav Atlantske zveze. Tudi grški zunanji minister Venizelos (na sliki spredaj) je pozdravil prvič v imenu Grčije zborovalce (USIS).

Na pravem koncu bomo prijeli

Ste že kdaj res premišljeno opazovali, kako delajo pravi, pri večletnem delu v gozdu izvežbani gozdni delavci? Ste videli, s kakšnim razmeroma malim naporom dvigajo in nakladajo težke hlode? Zakaj in od kod to? — Vsa umetnost je v tem, da poprimejo in da zasadijo cepin na pravem koncu.

Take umetnosti pa je treba pri vsakem delu, pri vsakem opravilu, pri vsakem poslu. Ako hočemo doseči uspeh, je treba poprijeti na pravem koncu.

Vse naše kmetovanje je tudi tak posel, je tudi tako opravilo, pri katerem hočemo imeti čim večji uspeh. Pa ne samo, da hočemo in želimo imeti pri našem kmetovanju čim večji uspeh. Ta uspeh tudi moramo doseči, če hočemo, da bomo mogli pri današnjih razmerah shajati.

Iz statističnih podatkov je razvidno, da porabi vse avstrijsko kmetijstvo umetnih gnojil komaj za 2 odstotka vrednosti vseh pridelkov. Na vsak hektar porabi vse avstrijsko kmetijstvo tako umetnih gnojil v vrednosti 60 šilingov ali približno skupno za 200 milijonov šilingov. Pravilno pa bi bilo, da bi porabili na vsak hektar umetnih gnojil v vrednosti 300 šilingov ali v vsem avstrijskem kmetijstvu za približno eno milijardo šilingov.

Koroška na zadnjem mestu

Kakor pa porabi vse avstrijsko kmetijstvo premalo umetnih gnojil, je zlasti še nizka uporaba umetnih gnojil pri nas na Koroškem.

Iz podatkov zadnjih let je razvidno, da smo porabili na Koroškem na leto 2.300 ton dušičnih, 6.400 ton fosfornih, 1.500 ton kalijevih umetnih gnojil in pa okrog 900 ton apna. — Na Koroškem imamo približno 215.000 ha poljedelske zemlje. V to površino niso všteti pašniki in planine. Zato moramo izračunati, da pride na Koroškem še manj umetnih gnojil kakor povprečno za celo Avstrijo in sicer samo približno 52 kg na en hektar poljedelske zemlje. Ta umetna gnojila predstavljajo komaj 1% vrednosti vseh pridelkov, katerih vrednost cenimo na Koroškem na

Prvo je torej zadostno in pravilno gnojenje, in to ne samo z umetnimi gnojili, ampak predvsem tudi z dobrim hlevskim gnojem. Saj bi bilo škoda, da bi izdajali velike vsote za nakup umetnih gnojil, doma pa bi nam propadal zaradi neurejenega gnojišča hlevski gnoj in dragocene rastlinske hranilne snovi odtekajo v cestni jarek, vaški potok ali pa izpuhtevalo v zrak.

Kdor je za enotnost, je član Kmečke gosp. zveze

Poleg pravilnega in zadostnega gnojenja je pa važno in nujno potrebno tudi uničevanje in zatiranje plevela in raznih rastlinskih škodljivcev. Danes imamo razmeroma poceni na razpolago že zelo učinkovita sredstva za zatiranje raznovrstnih plevelov, le

uporabljamo jih še vse premalo, četudi je dokazano, da bi si s tem znatno povečali pridelke. — Ravno tako pa je važna za povečanje pridelkov tudi uporaba dobrega semena.

Dobro seme, urejeno gospodarstvo z gnojem, večja uporaba umetnih gnojil, zatiranje plevela in raznih škodljivcev, večja proizvodnja in uporaba krepke krme, to so temelji, na katerih bomo gradili lepo stavbo kmečkega blagostanja.

Vsa sredstva, ves denar, ki ga izdamo v gornje namene, se nam v kratkem času

spet v povečani meri vrne nazaj v denarnico in nazaj v gospodarstvo. To pa nam bo kmalu omogočilo izvajanje tudi večjih investicij, ki so v kmetijstvu potrebne za izboljšanje zemljišč in za izboljšanje gospodarskih stavb.

Zborovanje Kmetijske zbornice

V zadnji številki „Našega tednika“ smo v glavnem poročali o prvem zborovanju koroške deželne kmetijske zbornice po sestavi predsedstva. To zborovanje je bilo končano v torek, dne 18. t. m. zvečer in do srede ob zaključku zadnje številke še nismo dobili besedila resolucij in zahtev, ki so jih na tem zborovanju razne skupine vložile. Zelo značilno je, da je pa te zahteve dobil neki drugi slovensko pisani list na Koroškem.

Te zahteve so v glavnem:

1. Pravičnejša razdelitev krmil. (Zahteva

a) Izravnalni prispevki naj veljajo šele od 1. marca;

b) kmetje naj dobijo za mleko pri samoprodaji ne 1.40 S, kakor je določeno sedaj, ampak najmanj 1.70 S;

c) samoprodaja mleka in mlečnih izdelkov naj bo dovoljena povsod tam, kjer ne morejo dobiti potrošniki mleka tega direktno iz mlekarne, maslo pa tam, kjer zaradi prometnih in gospodarskih razmer kmet ne more oddati mleka ali smetane mlekarji;

č) oni kmetje, ki oddajo mleko in

Enotnost ruši, kdor je proti Kmečki gosp. zvezi

vseh skupin). Razni ukrepi za večjo proizvodnjo masti, mesa in mleka so nepopolni, ako ne dobijo naši živinorejci zadostne količine potrebnih krepkih krmil.

Zato zahteva kmetijska zbornica spremembo ključa razdelitve inozemskih krepkih krmil, ker bi po tem ključu razdelitve dobilo koroško kmetijstvo komaj 3.1% krepkih krmil po znižani ceni. Ostal naj bi prejšnji ključ razdelitve, po katerem dobi Koroška vsaj 9% krmil po znižani ceni.

2. Prekoračenje maksimalnih cen za svinje in govedo. (Zahteva vseh skupin). Gospodarska policija ugotavlja in dobijo nato kmetovalci kazenske naloge zaradi prekoračenja maksimalnih cen pri prodaji

mlečne proizvode mlekarji, naj tudi prvenstveno dobijo krepka krmila po znižani ceni.

4. Slovenska priloga lista „Kärntner Bauer“ (zahteva Kmečke gospodarske zveze). V bodoče bo dobival uradno strokovno glasilo kmetijske zbornice, „Kärntner Bauer“, vsak član kmetijske zbornice. Zato pa zahteva Kmečka gospodarska zveza, da bo imel list za kmete v južnem delu dežele prilogo v slovensčini.

Ravno tako naj bodo v knjižnicah okrajnih kmečkih zbornic v Beljaku, v Celovcu in v Velikovcu poleg nemških strokovnih knjig na razpolago kmetom tudi slovenske strokovne in stanovske knjige.

Vsi kmetje v Kmečko gospodarsko zvezo

svinj in goveje živine. Pri tem so kaznovani kmetovalci tudi za prodaje pred uveljavljenjem 5. sporazuma o cenah in plačah.

Zato zahteva kmetijska zbornica, da gospodarska policija s takimi poizvedovanji preneha, da ustavi iztirjevanje predpisanih kazenskih nalogov in da ugotovi pritožbam kmetovalcev proti predpisanim kaznim.

3. Ureditev samoprodaje mleka in mlečnih izdelkov. (Zahteva vseh skupin)

Sedanja ureditev samoprodaje mleka in mlečnih izdelkov je krivična za kmeta. Zato zahteva kmetijska zbornica:

5. Slovenska kmetijska šola (zahteva Kmečke gospodarske zveze).

Ker vse slovenske skupine na Koroškem že desetletja — toda doslej brezuspešno — zahtevajo ustanovitev slovenske kmetijske šole, je skrajni čas, da vlada tej upravičeni skupni slovenski zahtevi ugotovi. Za nemško kmečko mladino je na Koroškem že dobro poskrbljeno, zato so tudi pridelki v nemškem delu dežele boljši.

Kmetijska zbornica naj zato zahteva, naj bi deželna vlada čim prej uzakonila in tudi nato ustanovila slovensko kmetijsko šolo.

Našim gospodinjam

Čiščenje in spravlanje zimske obleke

Ze smo z vsakim dnem bliže pomladi. Treba bo počasi odložiti zimske obleke, plašče in suknje ter obleči manj tople obleke in suknjiče. Tudi volnenih zimskih rokavic ne bomo več nosili. Tople čevlje, kvedre — gozjarice, pa bomo zamenjali za poletne nizke ali visoke. Debele volnene nogavice pa s primerno tankimi, poletnimi. Toplo zimsko perilo bo ob pripekajočem soncu prevroče. Najdalje bomo potrpeživi še z jopiči, ki nam bodo ob hladnejših jutranjih in večernih urah še dobro služili.

Zimsko perilo in deloma tudi obleko s plašči, nosimo približno pol leta. Res je, da se v teh zimskih mesecih veliko ne potimo — znojimo. Koža pa vedno izloča maščobo, na katero se prime prah. Zato se v zimskem času perilo tem bolj umaže, ako ni na razpolago toplih kopalnic.

Drugače je v poletnem času. V vročini, kar iščemo hladno vodo, da se istočasno, ko se umivamo, tudi ohladimo.

Naša skrb naj bo, da zimsko perilo v mlačni milnici skrbno operemo. Ko izplakujemo, glejmo v glavnem na to, da je perilo ne samo do čiste vode izplaknjeno, biti mora tudi brez kakršnega koli duha. Rado se zgodi, da flanela in barhent, iz katerega je tudi zimsko perilo, obdrži neprijeten, svojevrsten duh po lugu ali umazaniji. V zadnjo vodo dajmo žlico terpentina, po katerem perilo dobi lep vonj. Če perila takoj ne obesimo in ožeto stoji v škafu, dobi svojevrsten, neprijeten duh, ki ga pri sušenju nikoli popolnoma ne izgubi.

Ako vemo, da perila še isti dan ne bomo sušili, je boljše, da čez noč ostane v čisti vodi. Drugi dan ga ovijmo in — če ni barvasto — na soncu posušimo. Barvasto pa sušimo vedno v senci, da ne obledi. Glejmo, da je perilo res do dobra posušeno.

Ako ima perilo madeže, ki jih s pranjem ni bilo moči odstraniti, ali če je belo perilo zaprano, ga razgrinimo po zeleni travi.

AKO SO VAM POTREBNA KAKA POJASNILA, AKO VLAGATE PROSNJO ZA PRISPEVEK IN PODORO, OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA ENOTNO ORGANIZACIJO SLOV. KOROŠKEGA KMETA, NA KMEČKO GOSPODARSKO ZVEZO.

Naslov je: Kmečka gospodarska zveza, Celovec, Viktringer Ring 26.

Tu se bo pod vplivom močnih sončnih žarkov lepo obelilo. V ta namen moramo perilo večkrat med dnevom s čisto vodo posušiti. Na zelenem travniku se namreč tvori ozon, ki ima tako moč, da vse, kar ni belo, uniči, razkroji. To je najbolj naravni način čiščenja madežev.

Volnene nogavice peremo vedno v mlačni milnici, ki jo takole napravimo: V lonec narežemo belega mila, z deževnico zalijemo in 15 minut kuhamo. Milnico vlijemo v dve posodi. V eno pridamo žlico boraksa, dobro premešamo in v mlačni milnici peremo najprej bele in boljše kose perila. Nato premenajmo še v drugi milnici. Flanelne in volne ne mencamo, pač pa samo stiskamo. Izpirajmo vedno tudi v mlačni vodi, če mogoče v deževnici. Ne ožejamo, pač pa samo stiskamo, primerno raztegemo in v senci posušimo. Ali pa položimo na čisto rjuho, z njo vred skupaj zvijemo, nato poravnamo in kar na mizi posušimo. Likajmo vedno še nekoliko vlažno, s krpo

VÖLKER MÜBEL

Kuhinje, jedilnice, spalnice in oblaženo pohištvo v bogati izbiri na obroke in kredit ne pole (Hausratkreditschein).
Celovec-Klagenfurt, Villacherring 47

in z ne prevročim likalnikom. Obesiti pa ni priporočljivo, ker se perilo nategne ali pa se napravijo na njem proge.

Črne obleke peri v glavnem v mlačni milnici ali v mlačni mehki vodi z žolčem. Temno-modro in rjavo volno peri v kostanjevi vodi. V ta namen divji kostanj olup, nareži in skuhaj. Likaj pa vedno po levi strani. — Volneno in polvolneno perilo se na mrazu ne sme šušiti. Mraz volnene niti nekako razrahlja — raztrga. Zato se na mrazu sušeno neprimerno prej raztrga.

Pralne baržunaste — zametaste obleke, bluze, halje in podobno, operemo tako, da jih v mlačni milnici vlečemo sem in tja. Ovratnike, rokave in zapetjstu, kakor tudi druga bolj umazana mesta brišemo — drgnemo s koščkom baržuna po in proti dlaki. Po izplaknjenju blago razprostremo, poravnamo ter pustimo, da se posuši.

Plašče in moške obleke najprej dobro izprašimo, prekritačimo. Za čiščenje pa vzamemo zmes enakih delov salmijaka, spirita in etra. V njo pomakamo volneno krpico, s katero po potrebi vso obleko prečistimo od vrha do tal. Z obešalnikom vred obesimo na prepih, da se prezračijo in posuši. Pri tem pazite, da ne pridete v bližino ognja, da se lahko vnetljiva čistilna sredstva ne vnamejo. Obleke, ki jih čez poletje hranimo, navadno ne likamo, ker niti na ostro polikanih robovih trpijo. Mastne madeže lahko prav dobro očistimo, če na nje namažemo zmes drobnih in presejanih pšeničnih otrobov z bencinom. Ko se posuši, zmencamo in skrtačimo. To po potrebi ponovimo, dokler zadnja sled madežev ne izgine.

Klobuke najprej z mehko krtačo izprašimo ter po potrebi z bencinom očistimo.

Ko smo vse lepo prečistili, oprali, posušili in prezračili, nam ostane nova skrb, kako to zimsko obleko shraniti čez poletje? Na to odgovorimo z novim vprašanjem: Kako obvarujemo volneno obleko v poletnem času pred molji? O tem pa drugič.

NOVA LEPLJIVA SNOV

Neka britanska tvrdka je izdelala novo lepljivo snov, imenovano „metalfix“. Z njo je mogoče trdno spajati razne vrste kovin ter jo lahko uporabljamo tudi pri hladnem varjenju.

„Metalfix“, ki ga lahko uporabljamo za lepljenje aluminija in drugih kovin, porcelana, stekla, lošča, usnja, plastičnih snovi, opeke in lesa, je prozoren, nepremočljiv, odporen proti kislinam in ga je mogoče izravnati s smirkovim papirjem.

Elektro-motorje, kabel stikala, vodne črpalke

vedno in v dobri kakovosti dobavlja

KURT MARKTL & CO.

kmetijski stroji in nadomestni deli

Celovec — Klagenfurt, St. Peter, končna postaja obusa, Völkermärker Strasse Nr 117.

približno 650 milijonov šilingov. Pravilno pa bi morali na Koroškem porabiti ravno desetkrat toliko umetnih gnojil, kakor pa jih porabimo danes. S to, desetkrat večjo uporabo umetnih gnojil, bi se znatno tudi povečala vrednost pridelkov, izboljšala pa bi se s tem tudi znatno naše gospodarske razmere. Naša naloga in naloga vseh naših kmetov na Koroškem je, da poprimejo na pravem koncu, tam kjer se bo nekaj poznalo, to pa je večja uporaba umetnih gnojil. Danes porabimo povprečno na Koroškem na en hektar poljedelske zemlje komaj 11 kg dušičnih, 30 kg fosfornih, 7 kg kalijevih umetnih gnojil in pa nekaj preko 4 kg apna, kar vse predstavlja približno vrednost okrog 30 šilingov.

Slabo gnojenje - slabi pridelki

Kaj pa je posledica tega „varčevanja“, te nad vse „skromne“ uporabe umetnih gnojil? Posledica tega so naši izredno nizki pridelki. Posledica tega so naši izredno skromni in nezadostni dohodki in posledica tega so naše slabe gospodarske razmere. Danes smo veseli, ako pridelamo na enem hektaru okrog 15 centov žita, 35 do 40 centov sena, 130 do 140 centov krompirja in 300 do 400 centov krmilne pese, namesto da bi pridelali 24 do 26 centov žita, 65 do 70 centov sena, 200 do 250 centov krompirja in 600 do 700 centov pese. Zaradi nezadostne in nepravilno sestavljene krme pa dajejo danes naše krave na leto po 1500 do 1800 litrov mleka, namesto da bi dale po 2500 do 3000 litrov mleka.

Tu moramo torej poprijeti, saj je tudi nizka mlečnost in slaba rastnost naše živine samo posledica slabega krmiljenja, torej posledica preslabega in nezadostnega gnojenja.

KMETOVALCI, kupujte kmetijske stroje in kmetijske potrebščine pri tvedkah, ki oglašujejo v „Našem tedniku“!

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

30. marca: 7.15 Verski govor - Poje sekstet sester Smrtnikovih. 31. marca: 14.30 Teden in mi - „Mlada srca“. 1. aprila: 14.30 Zdravnik - Ustoličenje koroskih vojvod (III. del) 18.30 Fantje na vasi in vaški trio. - 2. aprila: 14.30 Za ženo. - 3. aprila: 14.30 Po svetu - 18.30 Operne arije. - 4. aprila: 14.30 Komentarji. - 5. aprila: 8.45 Iz slovenske literature. - 6. aprila: 7.15 Verski govor - Poje kvartet: „Slavček“.

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 - Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1m oddaja za inozemstvo.

27. marca: 12.00 Slov. narodne pesmi. 14.00 Jezikovni pogovori. 18.20 Narodne pesmi, spremlja harmonika. - 28. marca: 13.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 18.40 Slov. orkestralna in zborovska glasba. - 29. marca: 17.10 Pesmi hrvatskih skladateljev. 17.40 lahka glasba domačih avtorjev. 18.30 Hrvatska narodna glasba.

Elektro-Rauter, Beljak-Villach

Instalacije, svetilke, električni štedilniki, radijski aparati, električne naprave, hladilniki

GLEDALISCE

Začetek ob 20. uri

27. marca: „Die drei Musketiere“, romantična opereta.
28. marca: „Hochzeitsreise ohne Mann“, prvič, v seloigra v treh dejanjih.
29. marca: „Tosca“, opera.
30. marca: „Die drei Musketiere“.

URADNE OBJAVE

Koroška zbornica za obrtno gospodarstvo

PREMESTITEV ZAVODA ZA POSPEŠEVANJE GOSPODARSTVA PRI TRGOVSKI ZBORNICI

Zavod za pospeševanje gospodarstva pri trgovski zbornici se je preselil z 20. marcem v novo stavbo zbornice za obrtno gospodarstvo, Celovec, Bahnhofstrasse 40.

Od ponedeljka, dne 24. marca 1952 dalje, uraduje zavod za pospeševanje gospodarstva v zborničnem poslopju v Celovcu, Bahnhof Strasse 40, III. nadstropje, telefon 37-71 do 37-75.

Warum passiert man den Spinat

Sie kleine Kinder? Nun, damit deren harter Magen durch herbe Pflanzenbeeren nicht belastet wird. So wie er auch durch die groben Klumpen belastet wird, so die pure Milch gefeint. In feine, leicht verdauliche Flöckchen aber wird sie aufgelockert durch Kathreiner

darum ist er so gesund der...

Kathreiner

Učitelji, naročajte „MLADI ROD“!

List je odobrilo za ljudske in glavne šole ministrstvo za prosveto na Dunaju

WARMUTH-BELJAK-VILLACH JE LETOS SPET NAJCENEJŠI!

Zefir za posteljino 80 cm	12.50	inlet, roza 80 cm	22.70
Zefir za posteljino 120 cm	18.95	inlet, roza 120 cm	29.90
črtkasti damast 80 cm	14.80	rjuhe 150 cm	27.80
črtkasti damast 120 cm	23.90	platno 80 cm	10.50
inlet, surov 80 cm	18.00	brisače iz damasta	9.20

blago za zavese, rožasto	16.50	izgotovljena krila	76.50
čipkasto blago za zavese 150 cm	13.90	moške modne hlače	126.-
gradl za žimnice 120 cm	28.70	športni sako-ji	232.20
prešite odeje	175.-	modne moške obleke	467.20
ženske pomladanske obleke	177.-	moške obleke iz kamgarna	635.50
damski športni plašči	398.-	trenchcoat, gumiran	317.75
		pomladanski plašči	341.25
		plašči iz balonske svile	375.10
		deške obleke, kompletne	156.-

Ljudska trgovska hiša

DIETMAR WARMUTH & CO.

Beljak - Villach Hauptplatz 22

Pozor, naglušni! Brezplačno predvajanje vseh tipov: LV... S 1.605 OV... S 1.430 VV... S 1.270 AV... S 1.710 SV... S 1.400
Radio Schmidt, Celovec, Bahnhofstr. 22

RADIO TRST II

306,1 m ali 980 kc sek

Dnevne oddaje: 7.15-8.30 11.30-14.30, 17.30-24.00. Ob nedeljah: 8.00-24.00. Poročila dnevno:

30. marca: 9.00 Kmetijska oddaja. 11.30 Oddaja za najmlajše. 13.00 Glasba po željah. 16.00 Koncert pevskega zbora „Igo Gruden“. 21.00 Književnost in umetnost. - 31. marca: 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Mamica pripoveduje. 20.10 Slovenski motivi. 21.00 Koncert violinista prof. Kaitla Šancina. - 1. aprila: 13.00 Glasba po željah. 21.00 Dramatizirana povest. - 2. aprila: 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Zdravniški vedež. 20.30 Šola in vzgoja. 21.00 Vokalni kvintet. - 3. aprila: 13.00 Slovenski motivi. 19.00 Slovenščina za Slovence. - 4. aprila: 13.00 Glasba po željah. 22.00 Parada lahkih orkestrov. - 5. aprila: 13.00 Sramel kvintet in pevski duet. 13.30 Kulturni obzornik. 20.10 Večerni koncert. 20.40 Polke in mazarke. 22.00 Turina: Seviljska simfonija.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri. Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)
Oddaje vsak dan ob 18.-18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

ZA BOLJŠE ZDRAVJE - ZA MIR MED NARODI

Skupina zdravnikov raznih narodnosti prikazuje zdaj v raznih ameriških zveznih državah, kako se lahko izboljša zdravje narodov.

Tem zdravnikom, ki so na pobudo svetovne zdravstvene organizacije z velikim uspehom vodili boj proti „Aedos Aegypti“, prenašalcu bolezni, ki je zlasti razširjena po Južni Ameriki, je že uspelo popolnoma uničiti tega komarja v Boliviji, med tem ko je boj proti temu nevarnemu dvokrilcu v Braziliji, Urugvaju, Paragvaju in Panami stopil v končno fazo. V mnogih deželah so združili akcijo proti temu komarju z bojem, ki ga vodi organizacija proti malariji, legarju, kugi in drugim nalezljivim boleznim.

Pri vseh teh zdravstvenih akcijah, ki se vodijo pod okriljem OZN, pomagajo Zdr-

žene države v velikem obsegu s strokovnjaki in zdravniki, v globokem prepričanju, da pomeni zdravje svet tudi mirnejši svet.

V KIRURGIJI NE DELAJO VEČ S POSKUSI

Glavni angleški kirurg Guyske bolnice, sir Henry Ogilvie, je izjavil, da so minuli časi poskusov v kirurgiji. „Izkušeni kirurg ne priporoča več operacije, dokler ni prepričan, da je to v interesu bolnika“, je dejal in nadaljeval:

„Skozi leta je bil dvojni cilj kirurgov: napraviti operacijo, pripravljeno za bolnika in bolnika, pripravljenega za operacijo. Tri glavne nevarnosti težkih operacij: izguba krvi, infekcija in pneumonija, so bile odpravljene v vseh slučajih. V večini planiranih operacij se sedaj upoštevajo tveganja le v delih enega samega odstotka. Če bi lahko kirurg izbral svoj material kot krojač ali mizar, bi še bolj zmanjšal tveganja. Toda oni operirajo samo, da bi ozdravili bolezen in tkivo, ki ga režejo. Zato ima-

jo opraviti dostikrat z bolnim in zaradi tega slabim materialom.“

Pol za zmež pol za res

Kdo govori vse jezike sveta? - (Odmev.) Katera bolezen je zelo razširjena, a vendar jo ni v nobeni deželi? - (Morska bolezen.)

Na katero vprašanje ni mogoče odgovoriti z „Da“. - (Na vprašanje: „Ali že spiš“.)

RADOVEDNOST

Mihec je čudovito radoveden in neprestano muči očeta z vsakovrstnimi vprašanji. Končno je očetu že preveč in pravi: „Mihec, sedaj pa hočem imeti končno mir, da morem prebrati časopis.“ „Samo še eno samo vprašanje“, prosi Mihec. Ko mu oče dovoli, vpraša radovednež: „Ako se osa vse- de na koprivo, ali piči osa koprivo ali speče kopriva oso?“ - Na to vprašanje pa oče ni znal odgovoriti.

Začetek obratovanja!

Obveščam vse prebivalstvo, da sem začel z mizarskim obratom na

Reki (Mühlbach) 16

pošta Št. Jakob v Rožu (St. Jakob i. R.)

Prizadeval se bom v čim večji meri zadovoljiti vse odjemalce v izdelavi in ceni.

Tesarski mojster

Simon Urschitz

Reka 16, p. Št. Jakob v Rožu

M. F. Wiegele

Trgovina s poljedelskimi stroji in popravilnica

BELJAK - VILLACH, Italiener Straße 16

Uradno zastopstvo STEYER-tractorjev in vestna posrežba

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 1.10 šil. (in 10% davka).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil. (in 10% davka). - Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec, št. 43-58).

Priporoča se izdelovalnica in trgovina z okvirji in zaloga umetniških slik Hans Treffer, Celovec, Burggasse.

Blago za pomladanske obleke v bogati izbiri po globoko znižanih cenah pri CHIODI & KASSIG, Celovec, Benediktinerplatz.

Vsi iz Celovca, Podjune in Roža kupujejo in prodajajo pri WEST-RITSCHNIG-KULTERER, špeccerija, Celovec, Völkermarkter Str. Nakup in prodaja vseh vrst glasbil in instrumentov Willi Gaggi Beljak-Villach, Bahnhofstrasse.

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajaš - k vsemu Ti pripomore Mali oglas v „Našem tedniku“.

Trvdka MAURER, Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 35, flanele, barhentni, perilo, blago za plašče in obleke, volna.

Krožne, tezne, ločnate in stružne žage samo v prvovrstni kakovosti, nadalje osi za krožne žage in pile pri Franz Napotnik trgovina z železino in barvami, sredstva za varstvo rastlin, veletrgovina s stavbnim materialom

Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse 24, tel. 34-47.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Stadttheater
Začetek ob 15.30, 17.45, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.

Do 31. III.: „Der Vater der Braut“
Od 1. - 3. IV.: „Es begann um Mitternacht“

Prechtl

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.50.
Od 28. III.: „Der Verbannte“

BELJAK-VILLACH

Bahnhofslichtspiele
Predstave ob 12., 16. uri, ob 18.15 ter ob 20.50, ob nedeljah tudi ob 10. uri dopoldne.

Od 28. - 31. III.: „Drei kleine Worte“

Od 1. - 3. IV.: „Die schwarze Natter“

Dobra knjiga

ŠE VEDNO NAJLEPŠE DARILO

Album Koroške	15 šilingov
Romar s Kitaro (St. Janežič)	8.-
Rotilja (Mauser)	4.-
Sin mrtvega (Mauser)	4.-
Prekleta kri (Mauser)	4.-
Cmokec poskokec (Bazilij)	3.-
Cela kolekcija stane	30 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2.50 USA dolarjev

Bodi kjerkoli, pij Schleppe-pivo